

నవతెలంగాణ

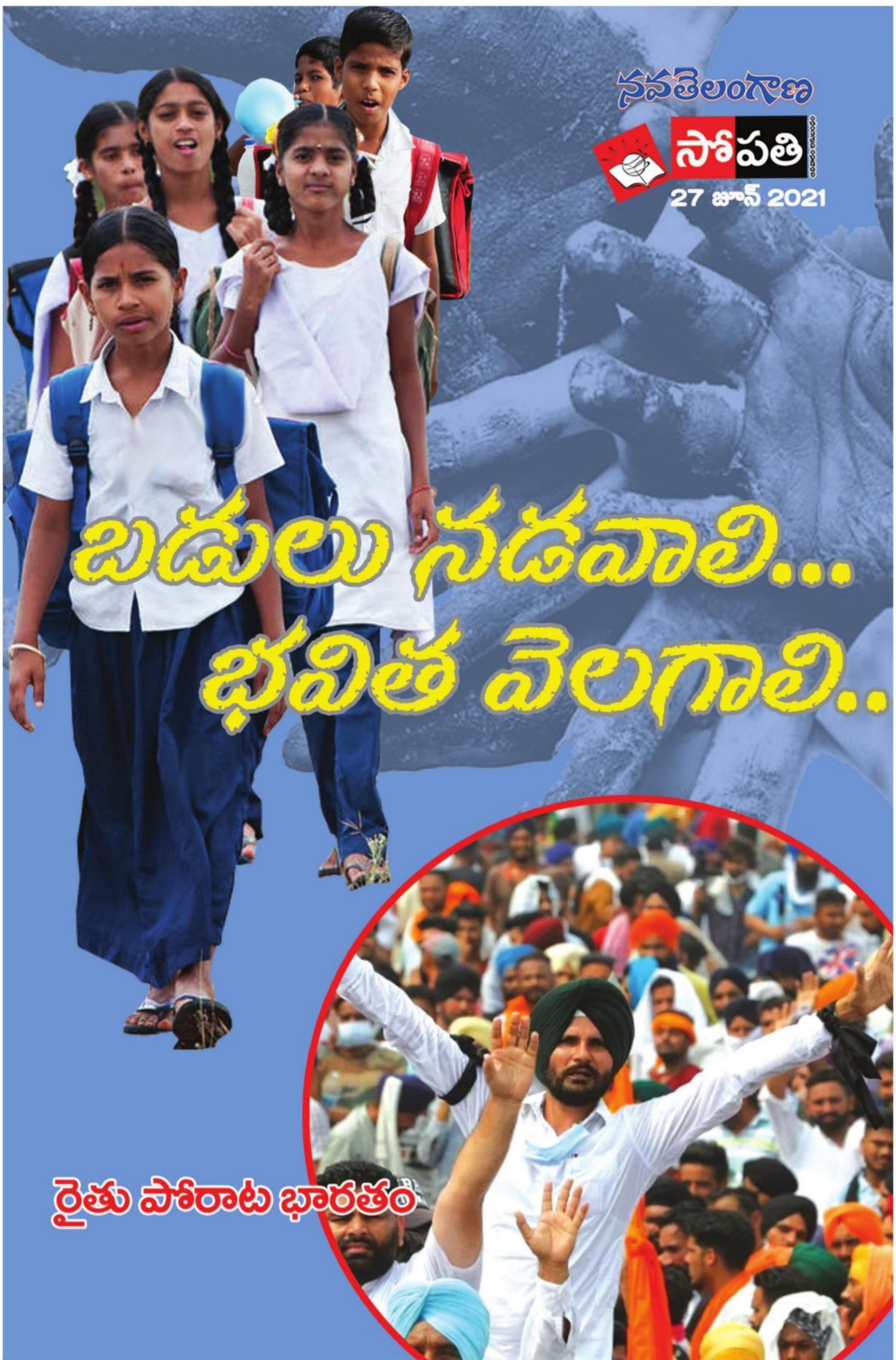

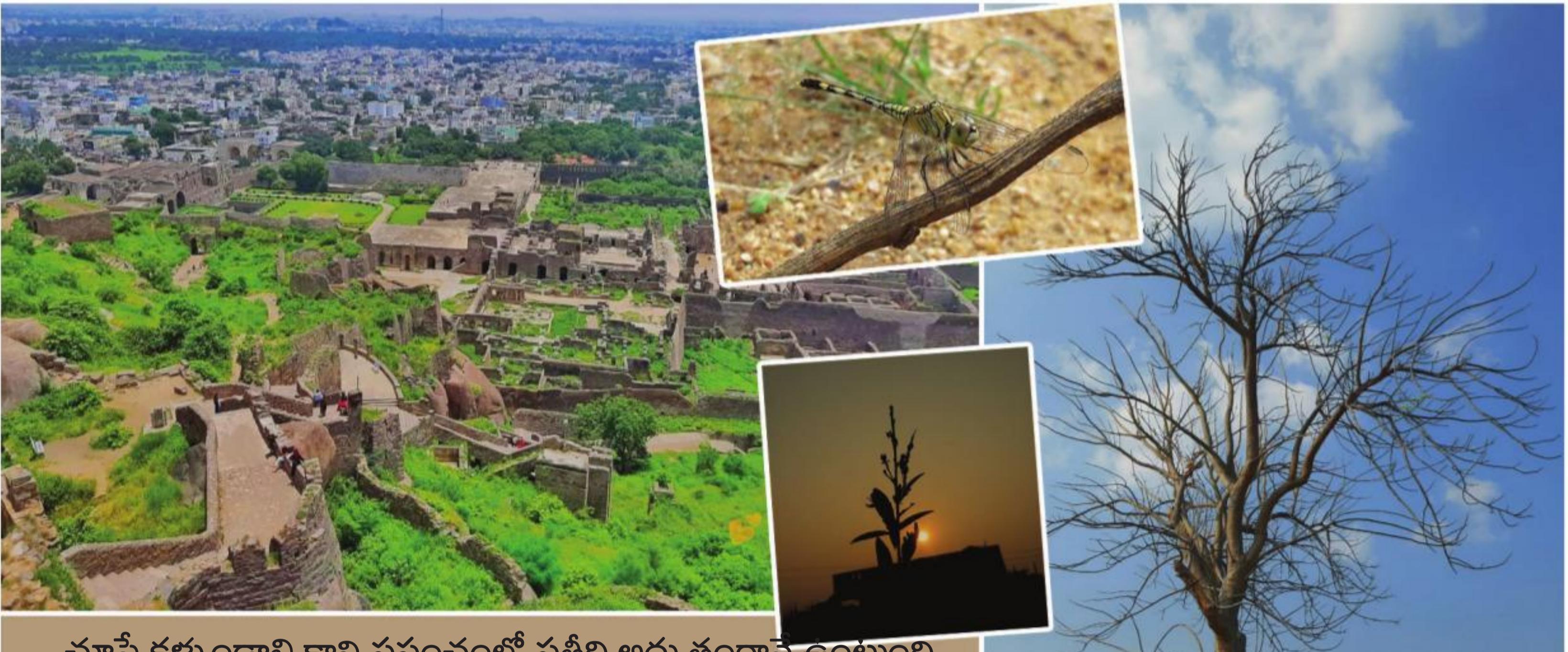
నోపతి

27 జూన్ 2021

బడులు గడువాలి...
భలిత వెలగాలి...

రైతు పోరాట భారతం

చూనే కళ్ళుండాలి కాని ప్రపంచంలో ప్రతీది అద్భుతంగానే ఉంటుంది
ఆన్యాదించే మనసుండాలే కాని అన్ని అందంగానే ఉంటాయి
మనం చూసిన దాన్ని అందంగా బంధించుకోవడంలో
ఉండే ఆ ఆనందం వేరు...
అలా నా ఫోను కేమేరా కన్స్యూలో బంధి అయిన
కొన్ని చిత్రాలే ఇవి..

- పి.సుష్మా
9959705519

రైతు పోరాట భారతం

**(ప్రత్యేక వ్యాసం) : నారంపల్లి
మల్లారెడ్డి**

5

**కంచె అవతలి ఇల్లు (కథ):
శీనివాస్ సూఫీ**

11

**కర్మాంక సాంస్కృతిక
రాజధాని - మైసూర్**

**(యూత్రా కథనం) : కందేపి
రాణీ ప్రసాద్**

14

**బడులు నడువాలి... భవిత
వెలగాలి...**

**(కవర్సెట్) :
కె.జంగయ్య**

16

**నెమలీక
వికాసం**

20

**పదకేళి
సమీక్ష (నాసీల సకినాలు)**

23

24

25

**ఈ వారం కవిత్వం (ఇచట
సముద్రం లేదు పో... ;**

కక్కాషైక్షకురాలిని..!)

26

పాటల ముచ్చట

వైట్ హర్ష్

అంతరంగం

ప్రపంచంలో వాళ్ళకుడున్నా సరే వాళ్ళకు చేతులెత్తి మొక్కల్నిందే. తెల్లని ప్రస్తుదారజే కాదు, హృదయాలూ స్వచ్ఛమైన తెలుపే. లేకుంటే తమ ప్రాణాలకు ముప్పు పొంచి వుండని తెలిసినా, ఎప్పుడు ఏ ప్రమాదం ఎద్దురై కనుమరుగై పోతామో అనే భయాలనూ ఏడి, దైర్యంగా రోగుల ప్రాణాలను కాపాడాలనే చౌరవ, తెగువ ప్రదర్శించి ఆరోగ్య యుద్ధ క్లైట్రంలో ముందు నిలిచిన ధీరులు డాక్టర్లు. వారి సేవలు వెలకట్టలేనివి. ఎందరి కుటుంబాల్లోనో వెలుగు రేఖలు తోలిగి పోకుండా కాపాడారో, వారందరికి జేజేలు.

ఆలిండియా మెడికల్ అసోసియేషన్కు అధ్యక్షులుగా చేసిన డా॥ కె.కె.అగర్వాల్ సోఫ్ట్ మీడియాలో మాట్లాడుతూ “నేను డా॥ అగర్వాల్ను. పిక్సర్ అభీబాక్స్ ప్లో, మేరానామ్ జోకర్ సినిమాలో రాజ్యకపూర్ చెప్పినట్లు show must be go on. కోవిడ్ నిమోనియాతో నేనూ బాధపడుతున్నాను. అయినా ఆక్సీజన్ పొందుతునే కరోనా రోగులు తేరుకోవటానికి సూచనలిస్తూనే వుంటాను. నేను వైద్య రంగపు సామూహిక చైతన్యాన్ని కలిగి వున్నాను. నేనిపుడు కె.కె. అగర్వాల్ను కాను. ఒక వైద్య వృత్తికి ప్రతీకను” అని మాట్లాడిన తర్వాత అదే కరోనాతో వారు ప్రాణాలు విడిచారు. ఎంతోస్వార్థింపంతమైన మాటలు నిత్యం చైతన్యాన్ని నింపుతునే వుంటాయి. ఆయనోక్కడే కాదు, కుటుంబాలను, పిల్లల్ని విడిచి వైద్య సేవలో గడుపుతున్న డాక్టర్లు ఎందరో వున్నారు. ఆఖరికి గర్భవతులుగా వున్న మహిళా డాక్టర్లు పి.పి.యి. కిట్లు ధరించి, కరోనా వార్డుల్లో రోగులకు సేవ చేయటాన్ని మనం చూశాము. అలా చేస్తూ చేస్తూనే ప్రాణాలు వోదిలిన వారినీ చూశాము.

‘అమ్మ సైతం నిస్పహయంగా, కన్నీరవుతున్న వేళ, ఆ చేతులు తలలను నిమిరి, మీ ప్రాణాలకు నా ప్రాణమంటూ పుట్టెడు భరోసాను గుప్పిట పెడుతున్నవి. మనుషులు దుఃఖపు చిత్తిలో, చివరి చరణాలను స్వారిస్తున్న సమయాన, ఆ రెండు హస్తాల స్టేటస్సోపెన్ కొత్త పాటకు ఆశల లయను రచిస్తోంది. నా దేశం వాళ్ళ పహారాలో శ్వాస పోసుకుంటోంది’ అని అన్న కవి మాటలు అక్షర సత్యాలు. కుల, మత, ప్రాంత దురభిమానాలకతీతంగా వృత్తికి మరింత గౌరవాన్ని తెచ్చిన సందర్భమిది.

దేశ వ్యాపితంగా వందల మంది డాక్టర్లు మొదటి వేవ్ రెండవ వేవ్ కరోనాకు తమ ప్రాణాలను బలిచ్చారు. కనీసం డాక్టర్లకు పి.పి.యి. కిట్లు సరిపోను అందించే స్థితిలో కూడా మన దేశం లేకపోవడం విషాదకరం. ఈ దేశంలో పెద్ద నగరాలు, పెద్ద పెద్ద విగ్రహాలు, క్రికెట్ స్టేడియాలు, గొప్ప గొప్ప మందిరాలు, మనమైన రాజకీయ వ్యవస్తా పున్నాయి గానీ, ప్రజలకు కావలసినన్ని వైద్యశాలలే లేవు. వున్న వాటిలోనూ డాక్టర్ల సంభ్యా అత్యల్పమే. ప్రభుత్వ వైద్యశాలలోనూ వైద్యుల నియామకాలు లేక వేల మందికి ఒక్క డాక్టర్ డాక్టర్ శ్రమించాల్సి రావడం పాలకుల దృష్టి లోపాలకు నిదర్శనం. వైద్యం చేసే డాక్టర్లకు సైతం ఆక్సీజన్ అందక పడిగాపులతో నానాయాతన పడటం దేశ వైద్య పరిస్థితిని సూచిస్తోంది.

డాక్టర్ దినోత్సవ సందర్భంగా వారికి జేజేలు పలుకుతున్నాము కానీ డాక్టర్లపై దాడులు కూడా పెరుగుతున్నవి. ముఖ్యంగా ప్రవేటు ఆసుపత్రుల్లో అవిసీతికి పాల్పడుతున్నారని, అధిక ధనం గుంజుతన్నారని, శవాలతోనూ వ్యాపారం చేస్తున్నారని ఆరోపిస్తూ దాడులు చేస్తున్నారు. కానీ ప్రవేటు వైద్యం పెట్టుబడి దారులు చేతుల్లోకి పోయింది. వైద్యం కూడా కార్బోరేటు పరమైపోయింది. దానికి లాభాలు తప్ప మరేమీ ముఖ్యం కాదు. అందులో పని చేస్తున్న వారిగానే ఉద్యోగులగానే డాక్టర్లున్నారు చాలా వరకు. ఇప్పటికయినా వైద్యరంగాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టి, పటిష్టమైన వ్యవస్తగా దూపొందించాలి. ఇప్పటికే ప్రభుత్వ వైద్య రంగమే ప్రజలకు బాధ్యత వహించింది. ప్రజల కోసం పని చేస్తున్న వైద్యులకు, ప్రజా వైద్యులుగా, ఉన్నత భావాలతో సేవ చేసిన వారికి మనందరమూ రుజుపడి వుంటాము.

కరోనా...

ప్రపంచాన్ని వణికిస్తున్న కరాజ విషంగం -
మనిషి ప్రాణాలను హరిస్తున్న మృత్యు మృదంగం -
మానవ సంబంధాల బాంధవ్యాలను
చెరిపేస్తున్న మహా ఆగాధం -

అవున....
మహామ్యారి విషారంలో
ఆప్యాయతలు అడుగంటుతున్నాయి
అనురాగాలు కొడిగడుతున్నాయి
బంధాలు - అనుబంధాలు
నిర్దాక్ష్యంగా చిద్రం అవుతున్నాయి...!

జీవన గమనంలో
స్నేహం మధ్య దూరాలు పెంచి
బందువుల మధ్యాలడ్డగోడలు నిర్మించి
మరణశయ్య మీద మన వాళ్ళు
ఆభారి మజిలిలో ఆయాసపడ్డున్నప్పుడు
అక్కున చేర్చుకోలేని దుఃఖి

శాపంగా పరిణమిస్తున్న
ఓ కరోనా వైరసి
విలయ తాండవం ఆపు
ఈ ప్రపంచం అలసిపోయింది
నీ విలాసం ఇక చాలు!

కుటుంబ సభ్యులు
ప్రాణ స్నేహితులు
శ్రేయోభిలాపులు
అప్పులు అల్లాడిపోతున్న దృశ్యాలు
ఒకవైపు....

మరణం తర్వాత చివరి చూపుకు నోచుకోని
నిస్పహాయ పరిస్థితులు
మరొక వైపు...
ఓ విపరీత వ్యదా ఇక వెళ్లిపో!

అంతిమ సంస్కరం కరువయ్యే
మృత్యుపు ఎంత పాపం
ఎన్ని జన్మల దుఃఖం

ఓ కరోనా
కాలాన్ని శాసిస్తూ
విధి విలపమై వీధుల్లో సంచరిస్తూ

శ్వాసల్ని సమాధి చేయడం ఇంకెంత కాలం?
నిన్న మానవ మేధస్సు తరిమికొట్టే
రోజులు దగ్గరపడుతున్నాయి తెలుసుకో!

కరోనా....
నిన్న జయించి
నీ నుండి నుంచి కోలుకున్న తరువాత సైతం
భయమై వెంటాడుతున్నావు -
సొంతవారే దూరం పెట్టి
ఇంటికి తీసుకెళ్ళకుండా వెళ్లిపోతున్న వైనమై
సంచరిస్తున్నావు -

అయ్యా
మానవత్వం సమూలంగా
తుంచివెయ్యబడుతుంటే
సమాజంలో శోకం రచించబడుతున్నది

నేటి జిగి బిగి జీవితాల్లో
బలహీనమైన మానవ బంధాలు
మంటగలిసిపోతున్నాయి.....
ఈ కరోనా నీ పుణ్యమా అని
అంటరానితనం రూపుమార్చుకుని మళ్ళీ
సవాళ్ల విసురుతున్నట్లున్నది

ఈ విష సందర్భాలు
కరోనా మృతుల కుటుంబసభ్యులను
నేరస్తుల్లా చూస్తుంటే
సంస్కరం తలదించుకుంటున్నది...

అనుబంధం, ఆత్మియత అంతా ఒక బూటకం..
ఆత్మ తృప్తికి మనములు ఆడుతున్న వింత నాటకం'
అన్న సినారె పదాలు అక్కర సత్యాలని
నేడు రూఢ అవుతుంది....

ఎవరు తల్లి?
ఎవరు కొడుకు?
ఎవరు తోబుట్టువు?
ఇదంతా అంతుచిక్కని నిర్వాకం
చిక్కబడుతున్న నిర్వేదం
అంతా నిర్వీర్యం
ఇది కరోనా నిర్ణయం
కావాలి ఇప్పుడు మనో నిబ్బరం!!!

- పొన్నం రవిచంద్ర
9440077499

రైతు పోరాట భారతం

26 నవంబర్ 2020న ప్రారంభమైన రైతుల పోరాటం 2021 జూన్ 26 నాటికి 7

మానాలు గడిశించి. ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉంచి. త్రపంచ పోరాట చంతలో ఇంత నుట్ర్ట్ పోరాటం జరిగిన దాఖాల లేదు. ఈ పోరాటాన్ని భారత దేశంలోని ప్రజలేగాక త్రపంచంలోని అనేక దేశాల శాసన సభలు, పార్లమెంట్లు బలపుర్చాయి. చివరికి ఐక్య రాజ్య సమాజిక కూడా ఈ పోరాటాన్ని విరమింపు జేయాలని భారత ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చించి. ఇంత నుట్ర్ట్ కాలం పోరాటం సాగడానికి గల కారణాలు ఏమిటి ? ప్రజలు సంఘటిత ఏడి ఎస్ట్ సిర్టిండాలు వచ్చిన తట్టుకొని పోరాటాలు చేయడానికి గల అవకాశాలు ఏమిటి ?

ప్రత్యేక వ్యాసం

- సారంపల్లి మల్లారెడ్డి, 9490008666

అభిల భారత రైతు ఉద్యమ నాయకులు

పూర్వరంగం

2014 మే 26న అధికారానికి వచ్చిన మోడీ ప్రభుత్వం మొదటి 5 సంవత్సరాలు వ్యవసాయ రంగానికి అదనపు నిధులు కేటాయిస్తున్నట్లు బడ్జెట్లలో ప్రకటించింది. రైతుల వడ్డి 4 శాతం మాఫీ, మధ్యతరహా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు, ప్రధాని ఫసల్ఫీమా లాంటీ పథకాలకు వేల కోట్లు కేటాయించింది. ఈ పథకాల వల్ల బ్యాంకులకు ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీలకు లాభాలు కలిగించిందే తప్ప రైతులకు లాభాలు కలిగించలేదు. దేశంలో 14.57 కోట్ల రైతు కుటుంబాలు ఉండగా వారు 38 కోట్ల ఎకరాల సాగు భూమిపై హక్కు కలిగి ఉన్నారు. ఇందులో 12.57 కోట్ల మంది 5 ఎకరాలకు లోపు గల రైతుల వడ్డ 18 లక్షల ఎకరాల భూమి మాత్రమే ఉంది. ఈ 5 ఎకరాలలోపు గల రైతుల భూములను కార్బోరేట్ పరం చేయడానికి మోడీ లక్ష్మం చేసుకొని సంస్కరణలను ప్రారంభించాడు. ఈ సంస్కరణలలో భాగంగా మొదట ధాన్య

సేకరణ
(ఎఫ్‌సి‌పి)

విర మించు
కున్నాడు. దేశ
వ్యాప్తంగా భారత
కొను గోలు
సంస్థల వ్యాప
కాలను నిలుపుదల చేశాడు.

సబ్సిఫీలను తగ్గించాడు. వ్యవసాయ రంగంలోకి గుత్తా సంస్థలను, కార్పోరేట్ సంస్థలను ఆహ్వానించాడు. టూటా, బిర్లా, రిలయ్‌న్స్, ఆదాని, ఐటిసి, బేయర్ లాంటి సంస్థల ద్వారా వ్యవసాయాత్మకత్తుల ఎగుమతి-దిగుమతి వ్యాపారం కొనసాగించాడు. దేశియ వ్యవసాయాత్మకత్తులను తగ్గించి రూ.3లక్షల కోట్ల విలువ గల వ్యవసాయాత్మకత్తులను ఇతర దేశాల నుండి దిగుమతులు చేసుకున్నారు. ఆహోర ధాన్యాలేగాక ఆర్థికల్చర్ ఉత్పత్తులను, పాల ఉపఉత్పత్తులను కూడా దిగుమతి చేసుకున్నాడు. వంటనూనెలు, పప్పులు, పంచదార, పత్తి, మాంసం, సరుకులేగాక పండ్లు, పాల ఉత్పత్తులను దిగుమతుల జాబితాలో చేర్చాడు. స్వయం పోషకత్వం నుండి పరాధీన దేశంగా మార్కున్నాడు. కనీస మద్దతు ధరలను ఆశాస్త్రియంగా నిర్ణయించడంతో రైతులు అప్పులపాలై ఆత్మహత్యలకు పాలుడ్డారు. ఏటా 12,600 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలకు గురొతున్నారు. వ్యవసాయాన్ని వదిలివేసిన పేద రైతుల భూములను కార్పోరేట్లకు అప్పగించడానికి కీలక చట్టాలను చేశారు. 2017లో మోడల్ ఫార్మింగ్ చట్టం తెచ్చాడు. నీటి ఆయోగ మోడల్ కౌలుదారుల చట్టాన్ని రాష్ట్రాలకు పంపించింది. ఈ చట్టం కూడా పేదల భూములను కార్పోరేట్లకు రివర్స్ కౌలు ఇవ్వడానికి ఉపయోగపడే తప్ప, ధనికుల భూములను పేదలు కౌలు చేయడానికి అంతగా ఉపయోగ పడతిందు.

2016లో శాంతకుమార్ కమిటీ వేయగా, ఆ కమిటీ భారత ఆహోర సంస్థను ఎత్తి వేయడానికి సిపారస్సు చేసింది. గత 3 సంవత్సరాలుగా ఎఫ్‌సి‌పి బియ్యం సేకరణను బంధ చేసింది. రాష్ట్రాలకు నగదు బదిలీ ఇచ్చి చౌక డిపోలకు కావాల్చిన బియ్యాన్ని రాష్ట్రాలే సేకరించుకోవాల్సిందిగా ఆదేశించింది. అంతేగాక ఎరువుల సబ్సిడీని కంపెనీలకు ఇవ్వకుండా రైతులకు ఎకరాకు రూ.2,800లు నగదు బదిలీ చేసి ఎరువుల సబ్సిడీకి కోత విధించింది. ఎరువుల ధరలు పెరిగినవో రైతులే భరించాలని సబ్సిడీ వరకే కేంద్ర ప్రభుత్వం నగదుగా ఇస్తుందని ప్రకటించింది. యంఎన్‌పిని కూడా ఎత్తివేయడానికి ప్రయత్నాలు చేసింది. 2017 ఫిబ్రవరి 27న మద్యప్రదేశ్‌లోని మందసోర్లో రుణాలు రద్దు చేయాలని ఆందోళన చేసిన రైతులపై కాల్చులు చేసి ఆరుగురి మరణానికి కారణమైంది. ఏరి ఆందోళన ఘతితంగా 2018 జూన్ 6న శివరాజ్‌సైంగ్ చౌహాన్ ముఖ్యమంత్రి కొంత మేరకు రుణాలు రద్దు చేయడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రుణాలు మాఫీ చేయాలని, మద్దతు ధరలను చట్టం చేయాలని ఈ రెండు బిల్లులను పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశ పెట్టాలని 210 రైతు సంఘాలు కోరాయి.

అనుమతి తీసుకోవడం జరిగింది. అదే సందర్భంలో స్థానిక కార్బోరేట్ సంస్థలతో సమావేశం జరిపి 3 చట్టాలను రూపొందించాడు. ఒక చట్టం భూములను కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వడం, రెండో చట్టం కాంట్రాక్ట్ భూముల్లో పంటలు పండించి కార్బోరేట్లకు అమ్మడం, మూడో చట్టంలో కార్బోరేట్లు ఎంత సరుకువైన నిల్వ పెట్టుకుని లాభాలు సంపాదించే విధంగా చట్టాలను రూపొందించారు.

2020 జూన్ 6న 3 వ్యవసాయ చట్టాలను ఆర్థినెన్స్‌ల ద్వారా ప్రకటించాడు.

సెప్టెంబర్ 15,
18 తేదీలలో లోక్సభ ఆమోదం పొందడం, 20-22 తేదీలల్లో రాజ్యసభ ఆమోదం పొందడం జరిగింది. 28 సెప్టెంబర్ న రాష్ట్రపతి సంతకంతో చట్టాలుగా రూపొందాయి.

చట్టం నెం. 1

1. పార్స్ ప్రోడ్యుస్ అండ్ కామర్స్ (ప్రమోషన్ మరియు ప్రోటెక్షన్) అగ్రిమెంట్ ఆన్ ప్రైస్ అస్యారేన్స్ అండ్ పార్క్ సర్వీస్ యక్స్

చట్టం నెం.2

ద పార్స్ ప్రోడ్యుస్ అండ్ కామర్స్ (ప్రమోషన్ అండ్ పెనిలిటేషన్) యక్స్ 2020

చట్టం నెం.3

మార్కెట్ నిత్యవసర సరుకుల చట్టం 1955 కు సవరణ ఈ మూడు చట్టాల సామూహిక దుష్పలితాలు :

1) పెద్ద కంపెనీలు వ్యవసాయాత్మకుల కొనుగోళ్ళను నియంత్రిస్తాయి. ప్రభుత్వానికి వీటిపై ఏ నియంత్రణ ఉండదు.

2) కంపెనీలు కోరుకున్నట్లుగా తమకు కావాల్సిన వ్యవసాయాత్మకులను గ్యారెంటీగా ఉత్పత్తి చేయించుకోగలవు. కానీ, ఉత్పత్తిలోని రిస్కు భారాల్ని పూర్తిగా రైతులే భారించాలి

ఉంటుంది. దీని వలన బ్రిటిష్ వలన పాలన కాలంలో నీలి రంగు ఉత్పత్తి రైతులు పూర్తిగా నాశనం అయినారు. ఈ చరిత్ర కాంట్రాక్ట్ సాగు వల్ల మరోసారి పునరావృతం అవుతుంది.

3) మద్దతు ధరను ($8+50\%$) అన్ని పంటలకు నిర్రయించాలని, ఆ ధరకు కొనాలని డిమాండ్ చేస్తున్నప్పటికీ 22 పంటలకే కేంద్రం మద్దతు ధరలను నిర్రయిస్తుంది. వీటిలో 20 పంటలు ఆఫోరానికి సంబంధించినవి. ఇవి వరి, గోధుమ, జోన్సు లాంటి 7 ముతక ధాన్యాలు, 6 పప్పు ధన్యాలు, 7 నూనె గింజలు, కొత్త చట్టాల నేపథ్యంలో ఇప్పన్ని నిత్యావసర మస్తువుల చట్టం కింద రావు. అందువల్ల వీటి ధరలను, వ్యాపారాన్ని నిర్రయించడంలో ప్రభుత్వ పాత్ర ఏమీ ఉండదు. బహుశ, జూట్, పత్రి పంటలకు మాత్రమే కనీస మద్దతు ధర నిర్ణయ వ్యవస్థ కొనసాగవచ్చు.

4) ఒకసారి వ్యవసాయాత్మకుల సేకరణ ఆగిపోవడంతో ప్రభుత్వ నిల్వాలు కొనసాగు. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ ఉండదు. దీనికి బదులుగా నగదు బదిలీ పస్తుంది. ఉపాధిహామీ పథకం కింద ఇప్పటికే నగదు బదిలీ లోపాలు, అవినీతిని చూస్తున్నాం. అందువల్ల రాబోయే దుష్పరిణామాలను ఊహించుకోవచ్చు.

5) ఉపకరణాల సరఫరాలో ఒకసారి కంపెనీ పరిధిలోకి మారడంతో ప్రభుత్వం వీటి సరఫరా నుండి క్రమంగా తప్పుకుంటుంది. ముఖ్యంగా విత్తనాలు, ఎరువుల సరఫరా నుండి తప్పుకొని వీటిని పూర్తిగా కంపెనీలకే అప్పగిస్తుంది. వెంటనే లేక ఆలస్యంగానైనా సాగు నీటి సరఫరా, విద్యుత్ సరఫరా కూడా ప్రైవేట్, కార్బోరేట్ యాజమాన్యాలకే అప్పగించబడుతుంది. ఈ నేపథ్యంలో రైతుల ప్రధాన కోరిక “లాభాసాటి అయిన వ్యవసాయం, సుస్థిర సాగు పరిస్థితులు” పూర్తిగా అంతరించిపోతాయి.

6) ఒకసారి సాగు ప్రక్రియలు కంపెనీల నియంత్రణలోకి పోయిన తరువాత ఆ కంపెనీలు ప్రమాదకరమైన జన్మ మార్పిడి విత్తనాలతో పాటు సస్యరక్షణ మందులను కూడా తమకు ఇష్టమొచ్చినట్లుగా ప్రవేశ పెడతాయి, ప్రోత్స్హాస్తాయి. ఇవి పర్యావరణాన్ని దెబ్బ తీయడాన్ని పట్టించుకోవు. ఏ పంటలు వేయాలో, ఏ పంటలు ఏమేర వేయాలో కూడా కంపెనీలే నిర్ణయస్తాయి. ఈ మార్పులన్నీ ఆఫోర సంక్లోభానికి దారీ తీస్తాయి. మరోసారి ఆఫోరం కోసం ఇతర దేశాలపై ఆధారపడే దుస్థితి ఏర్పడుతుంది.

7) భూమిలేని పేద రైతులు పెద్ద ఎత్తున నష్టపోవాల్సి వస్తుంది. పాలుకు తీసుకున్న, కొలుకు తీసుకున్న వారు నష్టపోవాల్సి వస్తుంది. ఒకసారి సాగు నియంత్రణ కంపెనీల చేతిలోకి పోయిన తరువాత కంపెనీలే ఏ పంటను సాగు చేయాలో నిర్ణయస్తాయి. ఏరు అందించే సాంకేతికంతో ఉత్పత్తి చేయాల్సి ఉన్నందున భరీదైన ఉపకరణాలను కంపెనీ నుండి కొని వాడాల్సి ఉంటుంది. ఇప్పుడు పట్టణ ప్రాంతాల్లో వలన

డి వూండ్
చేశాయి. ఈ
డిమాండ్‌ను కేంద్ర
ప్రభుత్వం పెడచెవిన
పెట్టింది. చలో ధీర్ఘ నవంబర్
26న లక్షల మంది ధీర్ఘకి వచ్చారు.
వారిపై వాటార్ క్యానాన్లు, బాటన్స్, టీయర్
గ్యాస్ వదిలి నిర్వందకాండ సాగించారు.
హర్యానా రాష్ట్రంలోకి రాకుండా అటంకపరిచారు.
అప్పటికే 2,3 లక్షల మంది ధీర్ఘ చేరుకున్నారు.
14.10.2020 నుండి 22.01.2021 వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం

కార్యకులుగా

పనిచేస్తున్న పేద రైతులు, కొలు దారులు తమ శ్రమతో మిగుల్చుకున్న మోత్తాలతో ఉపకరణాలను ఇప్పటిలాగా ఏమాత్రం కొనుకోలేరు. తద్వారా వీరు తమ జీవానాధారాన్ని కోల్పోవాల్సి వస్తుంది. క్రమంగా ఈ మార్పులన్నీ పెద్ద ఎత్తున సాగు భూములు ఏక ఖండ యాజమాన్యానికి “రైతు ఉత్సవి” దారుల సంస్థల పేరుతో అప్పగించాల్సి ఉంటుంది.

8) ఈ మార్పుల వల్ల సాగు నష్టాదాయకంగా మారడంతో రైతులు తీర్చలేని రుణాలతో భూమి నుండి పెద్ద ఎత్తున తరలి వెళ్లాల్సి ఉంటుంది.

ఆర్ద్రనెన్న విడుదల కాగానే రైతు సంఘాలు “అఫిల భారత కిసాన్ కో-ఆర్ద్రనెషన్ కమిటీ”గా 510 సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. ధీర్ఘాని ముట్టడించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాయి. అదే సందర్భంలో నవంబర్ 26న అఫిల భారత ట్రేడ్ యూనియన్ సంఘాలు సార్వత్రిక సమైక్య పిలుపునిచ్చాయి. ఆ రోజునే రైతు సంఘాలు కూడా ధీర్ఘాని ముట్టడికి సన్నాహాలు చేశాయి. ముట్టడి పోరాటం ప్రారంభమైంది. ఈ పోరాటానికి 21 రాజకీయ పార్టీలు, 9 రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, అప్పటికప్పడు మద్దతు తెలిపాయి. పంజాబ్ శాసనసభ ప్రత్యామ్నాయ చట్టాలు చేసింది. రైతులు ధీర్ఘాని వచ్చే 5 ప్రధాన రహదారులను 1. పల్వల్, 2. గజియాబాద్, 3. గజియాపూర్, 4. టిక్రీ, 5. సింగా బాద్దర్ జాతీయ రహదారులను దిగ్భందనం చేశాయి.

ఈ చట్టాలను రద్దు చేయాలని సుట్టిం కోర్టులో కేసు వేశారు. సుట్టింకోర్టు జోక్యంతో చట్టాల అమలును నిలుపుదల చేస్తూ స్టేషన్లను మంజూరు చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం 18 మాసాల పాటు ఈ చట్టాలను సన్మేంద్ర చేస్తానని ప్రకటించింది. అయినా పోరాటం కొనసాగింది. పార్లమెంట్లో మద్దతు ధరల బిల్లు పెట్టాలని, రుణాల రద్దు చట్టం చేయాలని, కేంద్రం ప్రకటించిన 3 వ్యవసాయ చట్టాలను రద్దు చేయాలని, కొత్తగా ప్రవేశ పెట్టబోయే విద్యుత్ సవరణల బిల్లును ఉపసంహరించాలని

కేంద్రం చేసిన 9 సూచనలు

రైతుల ఆందోళన సందర్భంగా 11 సార్లు రైతు ప్రతినిధులతో చర్చలు జరిపిన ప్రభుత్వం 9 సూచనలు చేసింది.

- 1) ఏపిఎమ్సి యాక్ట్ పునరుద్ధరణ
- 2) కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బదులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు వ్యాపారులకు తైసెన్స్ ఇవ్వడం, చెక్ప చేయడం జరుగుతుంది
- 3) రైతుల అభ్యంతరాలకు సివిల్ కోర్టుకు వెళ్వచ్చు
- 4) కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ ఒప్పందం జిరిగిన 30 రోజులలో పు అగ్రిమెంటును ఎన్సిబిఎమ్ వద్ద డిపాజిట్ చేయాలి.
- 5) కాంట్రాక్ట్ ఫార్మింగ్ భూములలో జిరిగిన నిర్మాణాలు చివరికి రైతులకే అప్పగించాల్సి ఉంటుంది
- 6) ఫార్మింగ్ భూములలో కాంట్రాక్ట్ కుదుర్చుకున్న వ్యక్తి ఏ పరిస్థితిలలోను ఆక్రమించరాదు
- 7) ఎంఎస్పి-ప్రాక్యూర్మెంట్ కేంద్రప్రభుత్వం అమలు జరుపుతుంది
- 8) రైతులు ప్రస్తుత విద్యుత్ బిల్లుల చెల్లింపు విధానంలో ఎలాంటి మార్పు ఉండడు
- 9) గాలి కాలుప్యం నివారణకు రైతు కోరినట్లు అమలు జరుపుతాము.

ఉద్యమకారులతో 11 సార్లు చర్చలు జరిపింది. కానీ ఈ చర్చలు ఫలప్రదం కాలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ దిగువ సూచనలు చేసింది.

ఈ సూచనలను రాత పూర్వకంగా ఇస్తాము తప్ప చట్టంలో పొందుపర్చడం సాధ్యం కాదని కేంద్రం ప్రకటించింది. చట్టాలే అమలు జరగని ఈ రోజుల్లో రాతపూర్వక హోమీలు ఏ మేరకు అమలు జరుగుతాయోనని రైతులు నమ్మలేకపోతున్నారు. అందువల్ల చర్చలు విఫలమయ్యాయి. జనవరి 26వ తేదీన రైతులు “రైతుల పేరేడ్”ను నిర్వహించారు. లక్షల మంది రైతులు ట్రాక్టర్లో ప్రభుత్వం అనుమతించిన రహదారులలో ఊరేగింపు, పరేడ్ చేశారు. కానీ బీజీపి అనుకూలురు, ప్రభుత్వం పంపిన అరావకవాదులు ఎర్కోటలోకి వెళ్లి జెండా ఎత్తడం జిరిగింది. దీనిని సాకుగా తీసుకుని కేంద్రం ఉద్యమంపై నిర్వందం ప్రయోగించాలని అనుకుంది. సోషల్మీడియా ద్వారా వాస్తవంగా ఎర్కోటలోకి వెళ్లిన వారిని గుర్తించడంతో ప్రభుత్వం ఉద్యమంపై దాడిని కొంత తగించుకుంది. ఏదో ఒక నెపంతో

ఉద్యమాన్ని విరమింపజేయాలని ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి. 2022 సెప్టెంబర్ వరకూ రైతు నేతలు ప్రభుత్వానికి అట్టిమేటమ్ ఇచ్చారు. వివిధ పద్ధతుల ద్వారా రాష్ట్రాలలో ఆందోళనలు

పోరాట రైతుల డిమాండ్లు

1. పార్లమెంట్ ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఈ మూడు బిల్లులపై చర్చించాలి. (రాజ్యసభలో మోడీ ప్రభుత్వానికి మెజార్డీ లేకున్నా మూజువాణి ఒట్టుతో ఆక్రమంగా బిల్లును చట్టంగా ఆమోదించారు.)
2. కనీస మద్దతు ధరలు కనీస మద్దతు ధరలు - ధాన్యం సేకరణకు చట్టబుద్ధత కల్పించాలి.
3. పంటల సేకరణ విధానం కొనసాగాలి.
4. కనీస మద్దతు ధరలు సి2+50 శాతంగా శాస్త్రీయంగా నిర్ణయించాలి.
5. పెట్రోల్, డిజీల్ ధరలు తగ్గించాలి. రైతులకు 50 శాతం రాయతీ ఇవ్వాలి.
6. గాలి పాల్యాషన్పై ఎన్సిఆర్ - 2020 ఆర్డర్లెన్సులు వాపాన్ తీసుకోవాలి.
7. వరి కాల్విన పాల్యాషన్కు కారణమైనారని అరెస్టు చేసిన రైతులను విడుదల చేయాలి.
8. విద్యుత్ సవరణ బిల్లును ఉపసంహరించాలి.
9. కేంద్రం రాష్ట్రాల హక్కులలోకి రాకూడడు. వీకెంద్రీకరణ చేయాలి.
10. రైతులమీద పెట్టిన కేసులను ఎత్తి వేయాలి. పై కోర్టులను ఆమోదించే వరకు పోరాటం కొనసాగిస్తూ మని రైతు నాయకులు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు.

కొనసాగుతునే ఉన్నాయి.

సుప్రీంకోర్టు కమిటీ

3 వ్యవసాయ బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా సుప్రీంకోర్టులో వేసిన కేసును పరిశీలించిన సుప్రీంకోర్టు ఒక కమిటీని నియమించి, ఆ కమిటీతో రైతు నాయకులు చర్చించాలని సూచించింది. అందులో 1. అశోక్ గులారి (కన్సీనరీ), 2. ప్రమోద్ కుమార్ జోషి, 3. అనిల్ ఘన్వాట్, 4. భూపేంద్రసింగ్ మన్న ఉన్నారు.

- భూపేంద్రసింగ్ మన్న రెండు రోజుల తరువాత తాను కమిటీ నుండి తప్పుకుంటున్నట్లు స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. ఈ కమిటీ ప్రస్తుతం చర్చలు జరపలేదు.

ప్రతిఫుటన

ట్రేడ్ యూనియన్లు, రైతు సంఘాలు, రైతు, వ్యవసాయ కార్పొక్స సంఘాలు 2020 సెప్టెంబర్ 25న భారత బంద ప్రకటించాయి. రైల్వే, జాతీయ రహదారులు దిగ్గందనం చేశారు. మీడియా వ్యతిరేక ప్రచారం చేసినవ్వటికీ బంద జయప్రదమైంది. డిసెంబర్ 12న టోల్ ప్లాజాల వద్ద ఫీజులు

వసూలు

చే యుక్కండూ

నిలుపుదల చేయడంతో పాటు

ఎడ్డబండ్డ ప్రదర్శన చేశారు. 21 ట్రేడ్ యూనియన్లు, రవాణా మోటార్ ట్రూన్పోర్ వ్యవస్థ (95 లక్షల ట్రుక్కులు, 50 లక్షల బస్సు ట్ర్యాక్సీలు) ఆందోళనలో పాల్గొన్నాయి. రైల్రోకో సెప్టెంబర్ 24న జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం పంజాబ్కు రైళ్ళను పూర్తిగా ఆపివేసింది. 2020 డిసెంబర్ 8న మరల భారతీయంద్ జరిగింది. ప్రధాని దిష్ట్రిబోమ్మలను దేశవ్యాప్తంగా తగలబెట్టారు.

జనవరి 26 పరేడ్

2021 జనవరి 26న ఎల్కోటపై జెండా ఎత్తి ప్రభుత్వం ర్యాలీ నిర్మిస్తుంది. దానికి పోటీగా రైతు నాయకులు “కిసాన్ పరేడ్” జరపాలని నిర్ణయించారు. 1. సింగు బార్డర్, 2. పల్వుల్, 3. ఘూజీపూర్, 4. గజీయాబాద్, 5. ట్రైక్రీ లలో ట్ర్యాక్టర్ ర్యాలీలు నిర్మించాలని నిర్ణయించారు. రాయటర్ వార్డు సంస్ ప్రకారం 2 లక్షల ట్ర్యాక్టర్లు ఈ పెరేడ్లో పాల్గొన్నట్లు తెలుస్తున్నది. సింగూ, ట్రైక్రీలలో 40 వేల మందితో ముట్టడి జరిగింది. ఈ పరేడ్ను అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి బీజేపీకి చెందిన నాయకులు 200 ట్ర్యాక్టర్లతో ఎర కోటూలో ప్రవేశించి ప్రధాని ఎత్తిన జెండాను దించి దాని స్థానంలో మతం జెండాను ఎత్తారు. ఈ ఆరోపణను రైతు నాయకులపైకి తోయడానికి చేసిన ప్రయత్నం విఫలమైంది. సోపల్ మీడియా ద్వారా వాస్తవాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. మోడీతో అత్యంత సన్నిహితంగా ఉన్న వ్యక్తి జెండా ఎత్తినట్లు రుజువైంది. దానితో అతను కొంత కాలం రహస్యంగా వెళ్ళి ఆ తరువాత ప్రభుత్వ ఆదేశంతో అరెస్టు అయినాడు. మోడీ చేసిన ఈ కుటు కూడా విఫలమైంది.

మోడీ విచ్చిన్ ప్రయత్నాలు

మహారాష్ట్రలో వేత్తారి సంఘటన ఈ బిల్లును సమర్పిస్తున్నట్లు మరో 10 యూనియన్సును కలుపుకొని ప్రచారం చేసింది. నరేంద్రమోడీ వ్యవసాయశాఖ మంత్రి లోమార్తె మాట్లాడి యూపి, బీపార్, హర్యానా, కేరళ, తమిళనాడు, తెలంగాణలో కూడా విచ్చిన్ ప్రయత్నాలు చేశాడు. 2020 డిసెంబర్ 24న 20 వేల మందితో బిల్లుకు అనుకూల ప్రదర్శనలు చేయించాడు. ఎన్ని విచ్చిన్ చర్చలు చేపట్టిన

కంచె ఇవతలి ఇల్లు

'లంజీడుకులకు తగినశాత్రు జిగింబి.. నోట్లు చుట్టు బయటకు తీసి తుపుక్కున ఉమ్మేస్తు అన్నదు లాజరు..

'అపును మావా ఊకనేబోద్దా, తగలదూ మీ ఉనురు' .. చెంబులో మగిలిన నీళ్ళు చేతి మీదకు ఇనురుకుంట అన్నదు వొడ్లోళ్ల చారి..

బోదు

తుపుల్లో

నుంచి అలానే

మాట్లాడుకుంట కొద్ది

దూరం నడిచాక ఆ

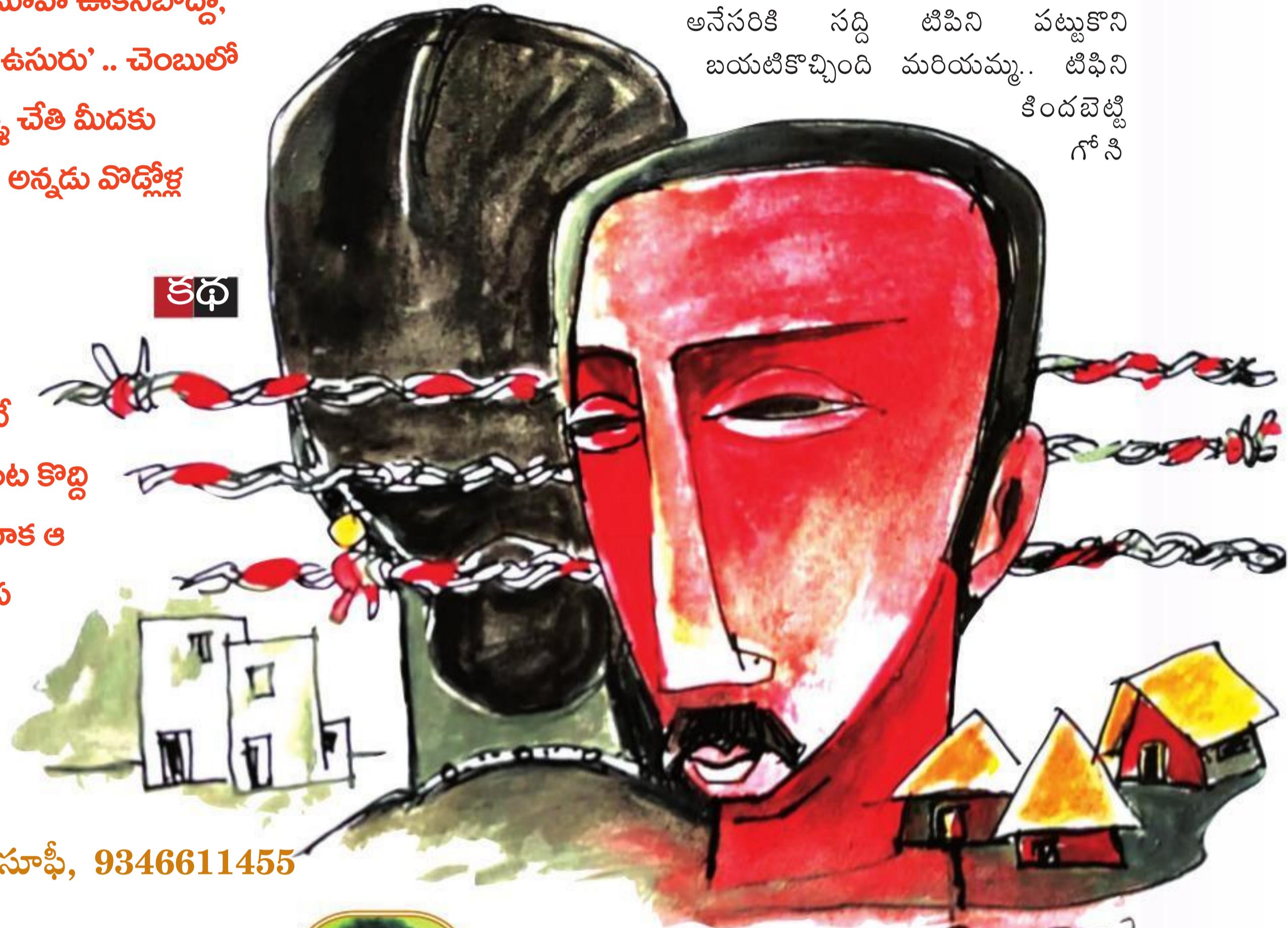
ఇధరూ ఇనువ

కంచెకు

చెరోవైపు

అయ్యారు.

కథ

- శ్రీనివాస్ సూఫీ, 9346611455

ఇనపకంచె ఊరిని, మాదిగ పల్లెని వేరు జేసింది.. ఇంతకు ముందు ఆ కంచె ఉండేది కాదు.. కానీ మాదిగ పల్లె మాత్రం ఊరి చివరనే ఉండేది.. మాదిగోళ్ళు ఊర్చోకి రామండా.. ఆరు నెలల కిందపే ఆ కంచె పడింది..

సుట్టు గుడిసెలో సిదుగుల పొయ్య మీద టీ నీళ్లు కాస్తోంది లూర్చు..

[ప్రాన్మిన్] చెట్టు కిందకు ఎద్దువార్లు, గూటం, ఆరె, సదురుతున్నాడు. లాజరు గాబుకాడికొచ్చి కాళ్లు కడుక్కుంటూన్నాడు.. ఇంతలో.. వాళ్చింట ముందు అలికిడయ్యంది.. ఆటో వచ్చి ఆగింది.

'బైలెల్లు బైలెల్లు' అని కేసుకుంటచ్చింది ఎస్టేరమ్మ.. సదిరీ సదిరీ సట్లుగాళ్ల పిల్ల బుట్టిందని ఎంతకీ బైలెల్లరు ఈళ్ల జాగుకు నేను మాటలు బడతన్న ఏసయ్య.. ఎందుకొష్టకుంటినో ఈ ముటామేస్తి పని' అని విసుక్కుంటుండే సరికి 'ఆ.. దెంగట్లే ఉల్లాలు, బేటాలు ఊకనే వత్తయా' అని గునుక్కుంట సుట్టుగుడిసెల్లుంచి ఈకడిక్కెళ్లింది లూర్చు..

చెప్పులు కుట్టుకుంట అపుడపుడూ కంచె వైపు

చూస్తుంటడు [ప్రాన్మిన్] చూపులు కంచె దాటినా కాళ్లు మాత్రం అడుగు పెట్టలేకపోతున్నాయి. [ప్రాన్మిన్] లాజరు కొడుకు.. ఇంటి ముందు వేపచెట్టు కింద కూర్చోని చెప్పులు, చెర్కు కోలలు, ఎద్ద పట్టెలు తయారు జేస్తుంటడు.. ఆ పనుల్లేని రోజుల్లో ఏదన్న కూలికి పోతడు..

నులక మంచం మీద కూర్చోని గోగునార పురిపెడతన్నడు లాజరు.. గిలాసలల్ల పోసుకొచ్చిన చాయి మొగుడికి, కొడుక్కి అందిస్తానే.. 'ఎస్టేరు కూలికి కేకేత్తంది ఇంగెంతసేపే' అనేసరికి సద్గి టిపిని పట్టుకొని బయటికొచ్చింది మరియమ్మ.. టిఫిని కిందబెట్టి గోని

పెట్టుకుంట నేను బోతన్న పిల్లోడ్డి బడికి పంపు.. అని మొగుడికిసప్పేలా కేసేంది.. అది విన్న లాజరు 'ఏం వాడుగాకపోతే నీను లేనా మీ అత్త లేదా తోలొత్తంలే' అన్నదు ..

[ప్రాన్మిన్] టీ ఊరుకోని తాగుతుండగా 'వారే.. ప్రాంచీసూ... ఇదిన్నావ్' అనన్నదు లాజరు ముతక బాడీ జేబులో నుంచి పొగచ్చు బయటికి తీస్తూ..

'ఏందే..' అన్నట్లు చూసిందు [ప్రాన్మిన్].. 'రాత్రిళ్లు దౌరోళ్ల బొందల్ని ఏమో తోడతన్నయంట' అంటుండగా 'నీకేమెరుక' అన్నట్లు చూసిందు [ప్రాన్మిన్].. 'ఇందనక బైలికిబోయినకాడ వడ్డోళ్ల శారి చెప్పిందు'.. అని లాజరు చెపుతుండగా 'ఏ నక్కలు తోడినయో, కుక్కలు తోడినయో మంచిగైంది మొద నట్టపు నా బట్టలకి' అంది లూర్చు.. ఏమో కోపం గుర్తిచ్చినట్లు..

కొద్ది దూరంలో పిల్లలు క్రికెట్ ఆడుతున్నారు.. మోకాళ్లాడక లాగు తొడుక్కోసున్న [ప్రాన్మిన్] కొడుకు సామేల్ తుమ్మకంప నరుకుతున్నడు.. కొట్టిన పాటకి వాళ్లబంతి ఊల్లుకుంట వాని

ఫెళ్లెళుని ఉలమి వాన మొదలయ్యంది... గొడుగేసుకొని మాధవి
బైల్లేలంది.. అతను కంచెను నోటిటో తెంపబోతుండటంతో
నోరంతా రక్తం అవుతోంది. ఇంతలో ఆక్షయ
° కొచ్చింది మాధవి. అతని నోటికంటిన

రక్తాన్ని తన నోటితో తుడిచే

ప్రయత్నం

చేస్తోంది.

దగ్గరికచ్చింది..
దాన్ని వాళ్ళకు
అందిచ్చేందుకు చెయ్యి
చాపుతండగా.. ‘ముట్టుకోకు,
ముట్టుకోకు’ అన్న ఆరుపు వినపడింది..
సామేల్ అటువైపు చూడగా ‘చెప్పులు
కుట్టుకునేటోడి కొడుకువి, డప్పు
కొట్టుకొనేటోడి మనవడివి నువ్వు మా
బాల ముడతవ రా’ అని ఒక పిల్లోడు
గడ్డిచ్చాడు..

ఆ సాయంత్రం ప్రాన్నిన్ చెప్పు
కుడుతుండగా, లాజరు డప్పుకు నిప్పు
కాపుతున్నాడు.. దిగులుగా కూర్చున్న
సామేల్ను చూస్తా ‘ఊకోరా.. కడ
జాతోడివి కనుకే కంచి కడున్నావ్ లేకుంటే ఆళ్ళతోనే ఆడక
పోదువా.. ఈ చెట్టును పీకి సూడు ఏర్పు ఈడనే ఉంటయా..
వో.. యాడికేడికో బోయుంటయి.. అట్లనే మన ఈ రాతలు
ఇప్పటియి కాదులేరా... ఆ పోరగాంధ్ర మీద పగెట్టుకోబాకు..
అన్నడు ఓదార్పుగా..

తాత మాటలు పూర్తిగా అర్థం కానట్టు జూశిండు సామేలు..
కోడి, మేక సరాలు కోసినట్టు మన కుతిక కోసి ఆళ్ళ కులాలకు
బలిచొనట్టున్నారూ మన తాతలు.. అందుకే మన తలలు
కిందికేళాడుతున్నాయ్, తలల్ని తిట్టుకోటం కాదు తలరాతల్ని
మార్పుకోవాలి.. అట్టాక చెప్పు ఇట్టాక చెప్పు కుతికి కుట్టుకోవైనా
సరే.. తలల్ని ఎవ్రజెండాల్లా ఎగరేయ్యాల్రా.. అన్నాడు.. తాత.

ఆదివారం చర్చికపోయి అప్పుడే తిరిగొచ్చింది మరియమ్మ..
చేతిలో బైబులు ఆరుగు మీద పెట్టి కాళ్ళ కడుక్కోటానికి గాబు
కాడికి పోయింది .. ‘మట్టలపండగ గనంగ జేయ్యాలన్నరు
పాదిరి గారు.. బీటి బొత్తలోకపోయి నాలుగు ఈత మట్టలు
కోసకరా’ అంది ఆక్షయి నుంచే ప్రాన్నిన్కు ఇనపడేలా..

ఇంతలో ఊర్లో గుడగుడ మొదలయ్యంది.. ఊరవతల
గుట్టల వైపు అటు ఊరి జనం ఇటు కంచికడి మాదిగపల్ల జెనం
పరుగుదీశారు.. రోండు అస్తిపంజరాలు కుళ్ళి
గుర్తుటకుండైనయి..’ అయి రెండు దేవిడు, సరూప’ యే అని
పుకార్ లేశింది..

ఆ అస్తి పంజరాన్ని పోల్చుకుంటనే పెడబోభు పెట్టిందు
లాజరు.. ప్రాన్నిలో ఆగ్రహం కట్టలు తెంచుకుంది.. ఎదురుగా
కనపడుతున్న రాయిని కసితీరా చేతులోకి తీసుకుండు లాజరు..

అది జరిగి నాలుగు రోజుల తరువాత..

నల్లలాగు తొడుక్కోని గుడిసె ముందు దిగాలుగ

కూర్చీనున్నడు సామేల్.. అతని
తలకు తెల్లటి కట్టు ఉంది.. కంచె దగ్గర
నల్ల గొడుగు దాని కింద చెప్పుల సరంజామా
ఉంది.. మూడు రాళ్ళ పొయ్యికాడ డప్పు కాపటానికి
సిద్ధంగా ఉంది.. కొట్టంలో గేద మేత కోసం తన్నాడుతాంది,
నే ఉ టో ఉ టో పొయ్యెలగటంలేదు...

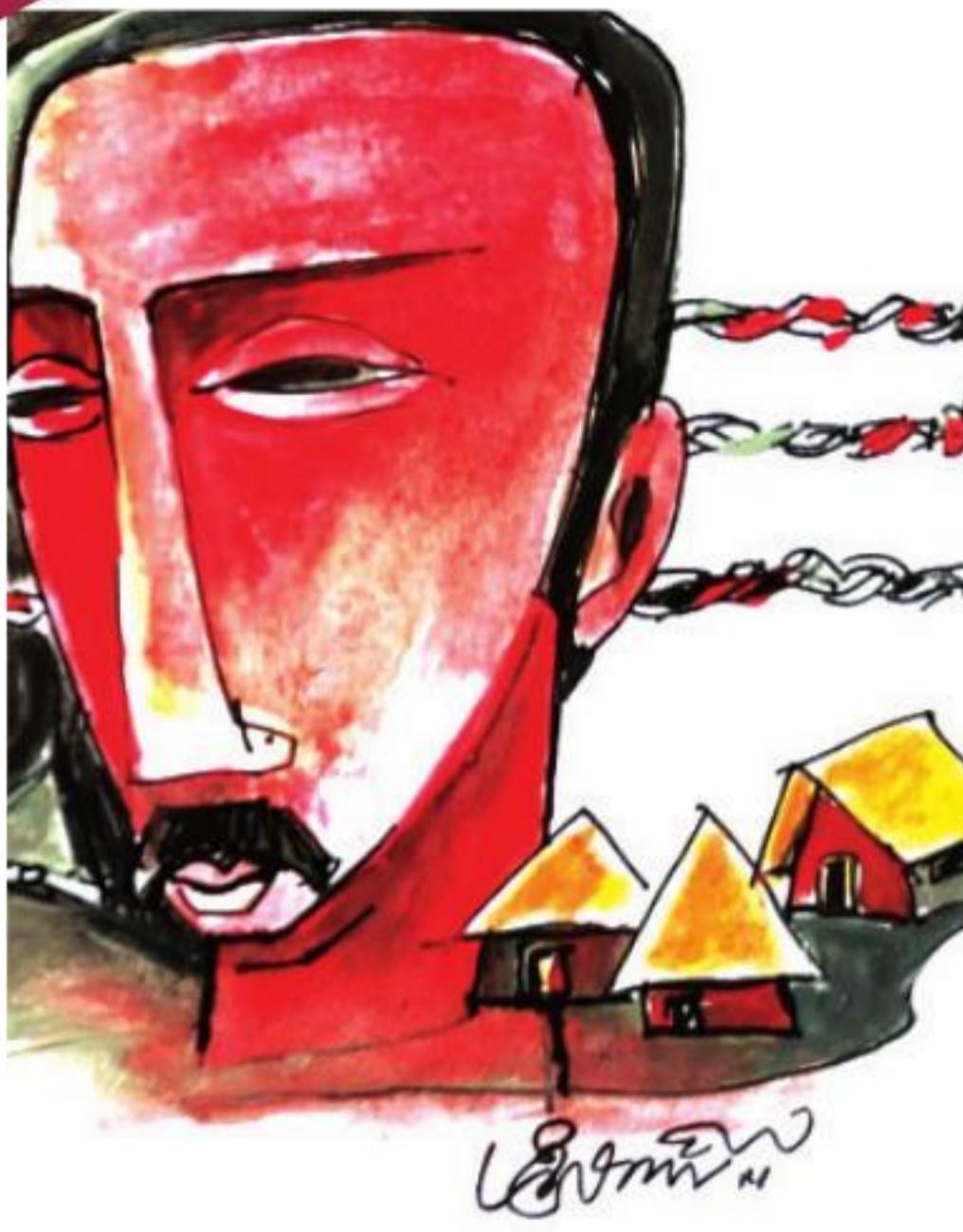
ఆ తెల్లారి తలకట్టు
విప్పుకుంటూ కనపడిండు
సామేల్.. కంచెకెల్లి
కళ్ళిప్పిసూత్తండు.. ఇంతలో..
ఎవడో జీను పాయింటు
తొడుక్కున్న కొంపెకారు
పోరడు వాడిపక్క సుంచి గా
కంప దూకేందుకు ఉరికురికి
ఆగిపోయిందు.. ఆక్షుంచి
సడిచొస్తున్నప్పుడు వాడి
మొకం కనపడింది.. వాడు
కొంచెం ప్రాన్నిస్లాగ, కొంచెం
లాజరులాగ, ఇంకో సైదు
సామేల్ లాగ అనిపించిందు...
అలా వచ్చినోడు మరోసారి
ఉరుక్కుంట కంచె దూకబోయిండు... కానీ వాడి వల్ల కాలేదు..

ఒకనాడు ఆ పోరడు శేనుగట్టు మీద నడుస్తుంటే వాడెనక
శిన్న దొరచిడ్డ మాధవి నడుస్తోంది.. లంగాటిలో ఆమె ఎంతో
అందంగా ఉంది.. అలా నడుస్తుండగా వాడి కాలుకి కసుక్కున
ముల్లు దిగింది.. దాన్ని తీసేందుకు వాడు ఒక కాలిపై నిలబడి
ముల్లు దిగిన కాలెత్తంగనే.. ఎనక నడిచొస్తున్న మాధవి చూసి
వాడి కాలికి దిగిన ముల్లుని చటుక్కున లాగి తన నోట్లే
ఉమ్ముదీసి ఆ గాయం మీద రాసింది...

మరొక రోజు కాలేజికి పోతున్నప్పుడు ఆమె వెనుకనే
సైకిల్ తొక్కుకుంటోస్తున్న అతన్ని వెనక్కెనక్కు చూసుకుంట
తను సైకిల్ తొక్కుతండ్రి మధవి.. ఇంతలో అతని ప్రోర్ పంక్కర్
అయ్యెసరికి తన సైకిల్ ఎక్కుమన్నట్టు కళ్ళతో సైగ చేసింది..
కొద్దిసేపైనంక అతనే సైకిల్ తొక్కుటం మరూజేశిందు..

మబ్బు పట్టింది.. లాజరు ఇంటో ఎవరూ కనపడట్టేరు..
చెప్పుల అడ్డ అట్లనే ఉంది డప్పు గోడకి తగిలిచ్చుంది.. సామేల్
ఇంటి ముందు మతి తప్పినోడిలా కనపడతున్నడు.. చూపు
కంచెకెల్లి తిప్పంగనే అతను కంచెకాడ ప్రత్యక్షమయ్యందు.. ఆ
కంచె తెంపాలని చేతులతో బలంగ ప్రయత్నిస్తున్నాడు..
సామేల్ అట్లనే శూన్యంలోకి చూస్తున్నడు.. ఇంటో లూర్డు
మాటలు, లాజరు సందడి, ప్రాన్నిన్ పని, మరియమ్మ అలికిడి
ఎమీ కానొస్తలేవు.. ఇంతలో ఎవరో వచ్చి.. ‘వారమాయె
మెతుకు ముట్టక, పెద్ద కూరొండినం ఇయ్యాళనన్న తినురా’ అని
సామేల్ చేతికి అన్నం కూర ఉన్న సత్తుపళ్లేమిచ్చి పోయారు...

ఫెళ్లెళుని ఉరిమి వాన మొదలయ్యంది...
గొడుగేసుకొని మాధవి బైల్లేరింది.. అతను కంచెను నోటితో
తెంపబోతుండటంతో నోరంతా రక్తం అవుతోంది. ఇంతలో
ఆక్షడికొచ్చింది మాధవి. అతని నోటికంటిన రక్తాన్ని తన

మాధవి ఆ రోజు పూల గొను తాడుకోస్తుంది. వీపుకు బ్యాగ్ తగిలిచ్చుకొని స్నేహితురాలితో కలిసి సుఖులుకు పశతోంట దార్లో కనిపించిన సామేల్ని చూస్తూ 'ఎవడే వీడు ఎక్కడో చూసినట్టుందీ' అని అనంగనే.. 'వాడు మన క్లాన్స్‌మేట్ సామేల్ గాడే'.. అంది

**మాధవి.. ఆమెకి గుర్తు
రాకపోటంతో.. 'అదేనే ఆ
కంచవతల ఉండేవాళ్లు
గదా' అంది..**

నోటిషె
తుడిచే ప్రయత్నం
చేస్తోంది. కొంతసేపైనంక..
లాజర్ ఇంట్లో కూర్చుని
సత్తుపశ్చేంలో అన్నం కలిపి ఆమెకు
పెడతుంటే.. 'అరె.. ఎంత కమ్మగున్నది..
పెద్ద కూర పెద్దకూర అనంగ ఇనుడేగానీ ఇదే
తినుడు.. కమ్మదనంల గూడ పెద్దదే' అంటన్నదామె..

ఒకనాడు సామేల్ని వెంటబెట్టుకొని శిన్న దౌరింటికి పోయింది లూర్చు.. ఆ ఉయానికి శిన్నదొర ఒక్కగానొక్క బిడ్డతో మాటల్లాడతన్నదు.. 'మాధవీ.. పట్టుంబోయి పెద్ద సదువులు సదవాలి బిడ్డ' అని అంటుండగ.. 'ఈ యేడు పది పాసుగానీ అట్లనే బోతది' అని లోపలి నుంచోస్తూ ఆయినె భార్య అన్నది... ఇంతలో ఆక్కడికోచ్చిన లూర్చు.. 'అయ్య' అని పిలవంగనే ఆమె వైపు చూశాడు చిన్న దౌర..

'కరువోచ్చి ఇత్తునాలోడ్డగూడ కాజేసుకున్నం... తవరి కాడ ఉన్నట్టు జాడ దౌరికింది.. ఎన్నడడగలేదు గానీ ఈపాలి దప్పతంలేదు'.. అని నసిగిందో లేదో అంతెత్తున లేసిందు చిన్న దౌర..

'నీయవ్య.. ఎంత దైర్చుమేనీకు.. మా వడ్డడుగుతావ్ బాడ్యావ్ దానా.. చల్ నడువ్..' అన్నడు కోపంతో ఊగిపోతూ..

'చండం బెడత బాంచెన్ కోపం దెచ్చుకోకురి ఎల్లిపోతం ఎల్లిపోతం' కండ్లనీష్టు బెట్టుకుంది లూర్చు..

'మాయి నికార్పు ఇత్తునాలు ఆట్లి సంకరజాతి గానియ్యం' అని చేస్తన్న హెచ్చరిక వెనక్కు తిరిగి చూస్తూ ముందుకు నడుస్తన్న సామేల్కి వినపడుతోంది.. వాడి కళ్లకు చిన్నదొర బిడ్డ కనిపిస్తోంది.

ఇంటికోచ్చినంక జరిగిన విషయం లూర్చు చెప్పుతంటే.. 'మనయ్యేమో పొట్టుడ్లు, ఆళ్లయ్యేమో సాంబ, హంస సన్న రకాలు.. ఆళ్ల పొలాలు, ఇత్తునాలు యేరేలే' సుట్టెలిగిచ్చుకుంట అన్నడు ప్రాస్తిస్తు..

అప్పటికే తాగున్న లాజరు.. చిన్నదొర అట్లన్నడని తెలియగానే భగ్గుమన్నడు.. 'ఉంటే ఉండాయేమో ఈ వాళ్లకు ఎకరాలు.. వాళ్లది పొలమే, మనది పొలమే.. ఆడా మట్టే ఈడా మట్టే.. అయినా.. వాళ్లిత్తునాలు ఈడెందుకు మొలకెత్తువు..

మనిత్తునాలు ఆడెందుకు పండవు.. అన్నడు ఎవరినో నిలఫీస్తున్నట్టు.. ఈ నేలంతా మట్టే అని రేగడో, గలసో మట్టుంతా ఒకటేననీ డప్పు కొట్టి చెప్పే' అని కోపంగ లేచాడు.

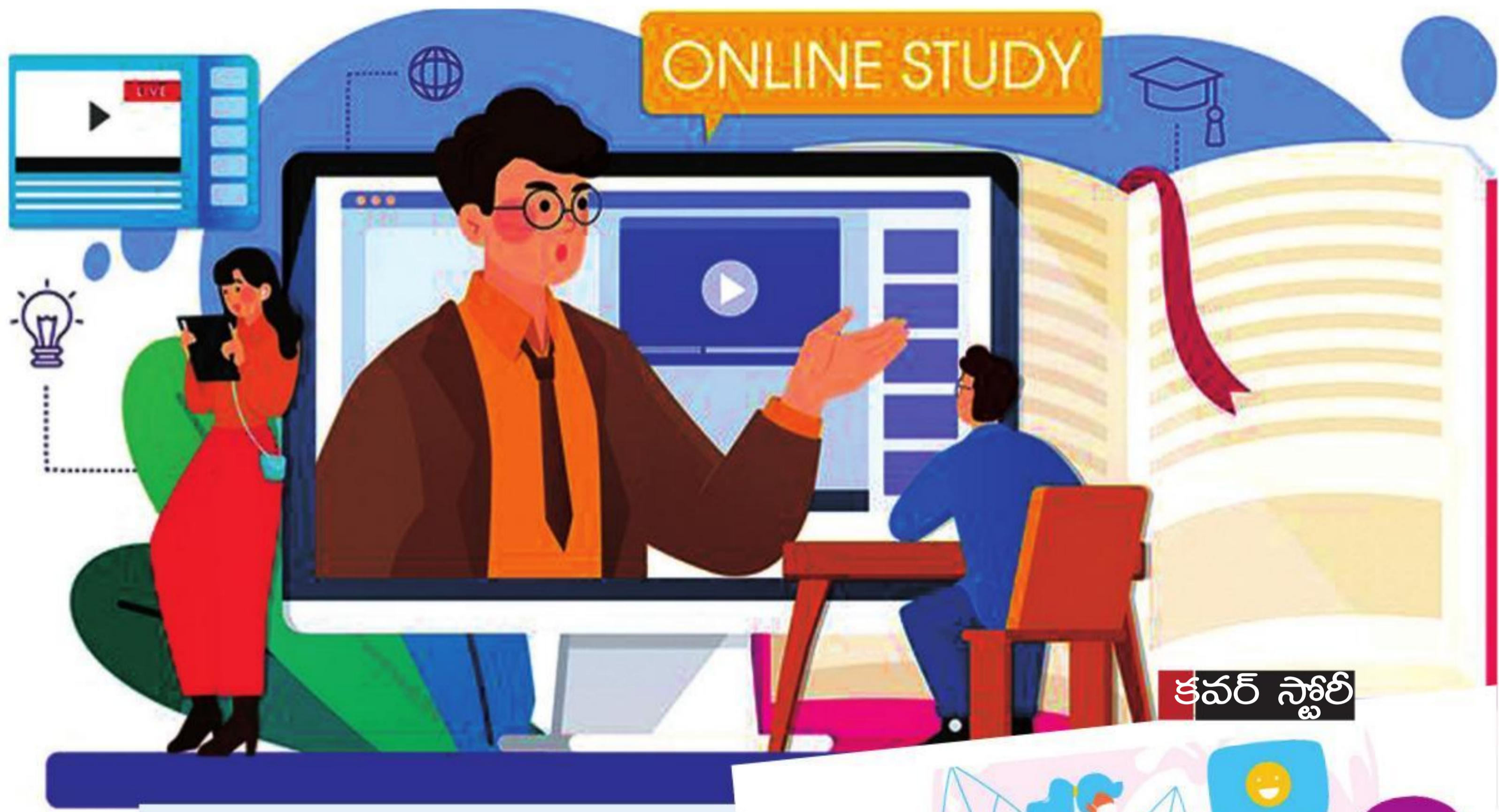
ఒకనాడు జోరున వాన కురుస్తుండగా.. ఆ వానలో ఎక్కడికో బైల్డేరిండు ఆ యువకుడు .. కొక్కెరన్న ఏసుకోకుండ ఇంత వానల యాడికి పోయేడిదీ పొయ్యాడ సిదుగులిరుత్తా అడిగింది మాధవి..

'మనిత్తునాలన్న ఆళ్ల పొలంల పండాల, ఆళ్ల ఇత్తునాలన్న మన మన్నలో మొలకెత్తాల.. అప్పుడే ఈ నేలంతా ఒకటని రుజువైతది... దుక్కివాన కురుత్తాంది, ఇగ నేల పదునయిద్ది.. గౌండ్ల రాములు మామ పెద్దతాడెక్కి వాటం కొద్ది ఈ ఇత్తునాలినురుతా.. నాయాల్లి గాడెబ్బుకు నేలంతా ఏకం గావాల.. అనుకుంట గబుక్కున కంచ దూకిండు.. అట్ల దూకుతాంట బలమైన కాలు దగిలి కంచ తెగిపోయింది... వాడి కాలు శీరకపోయిన సోట సంగపోష్టు జెండా ఎగరేశినట్టు రక్తం ఉరికోస్తోంది.. తుమ్మ కంపలు నరికే ఆ మోటోడికి కాలు చీరకపోయిందన్న సోయిలేదు..

చినిగిన లాగుతోటే ఒకనాడు.. ఊళ్లోకొచ్చి తిరుగుతన్నడు సామేల్.. మాధవి ఆ రోజు పూల గొను తొడుక్కేనుంది. వీపుకు బ్యాగ్ తగిలిచ్చుకొని స్నేహితురాలితో కలిసి సుఖులుకు పోతోంది దార్లో కనిపించిన సామేల్ని చూస్తూ 'ఎవడే వీడు ఎక్కడో చూసినట్టుందీ' అని అనంగనే.. 'వాడు మన క్లాన్స్‌మేట్ సామేల్ గాడే'.. అంది మాధవి.. ఆమెకి గుర్తు రాకపోటంతో.. 'అదేనే ఆ కంచవతల ఉండేవాళ్లు గదా' అంది.. అలా అనగానే.. 'వో వాడా.. ఇదేంది ఇట్లయ్యండు సుయ్యల్కి గూడ రావట్లేదుగదా అంది.. 'వీళన్న దేవిడ్ గాడు మా పెద్దనాన బిడ్డ స్వరూపిని లేవదీస్తుపోయిండు' అని అనంగనే.. 'అవును అది తెలుసు..' అందా అమ్మాయి.. 'హో.. ఆ రోజు వాళ్ల అస్తి పంజరాలు బయటవడ్డ రోజు.. వీళ్ల నాన తాత మా ఇళ్ల మీద రాళ్లిసె సరికి మా పెద్దనానకు మానాయినకు మరింత మండింది.. మా వోళ్లంత గలిసి దాడిజేసి ఈళ్లిమ్ము, నాయిన, తాత, నాయినమ్మల్ని కొట్టారు.. ఆ దెబ్బలకు వాళ్ల చచ్చిపోయారు గివీడు దెబ్బలతో తప్పిచ్చుకున్నడు గానీ తలకు గట్టిదెబ్బ తగలటంతో కొంచెం మెంటల్ గాడయ్యండంటా.. అని అందామె.. అట్లా మాటల్లాడుకుంట వాళ్ల బడి వైపు పోయారు, సామేల్ ఇంటివైపు కదిలిండు

సామేల్ నడుస్తుంటే దార్లో ముల్లు కసుక్కున దిగబడింది.. దాన్ని వాడే తీసుకొని నోట్లో నుంచి ఉమ్మ తీసి రాసుకున్నడు.. ఇంట్లో అద్దం చూసుకుంటూ నోటికంటిన రక్తం తుడుచుకొని కంచంలో అన్నం ముద్ద పిసుకుతన్నడు...

కవర్ నెఱిలీ

బడులు నడేందోలి... భవిత వెలగాలి...

భారత విద్యారంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన స్వతంత్రం సిట్టించిన ప్రారంభంలో పాలకులకున్నది. దానికను గుణంగానే విద్యా కమీషన్ వేసారు. విద్యా కమీషన్ గొప్ప ఆలోచనలు. 40వ దశకం వరకు కొంతమేర కొనసాగాయి. నగరాలు, పట్టణాల్లో కొన్ని మిషనరీ స్కూళ్ళు మినహాయిస్ట్ అన్ని ప్రాంతాల్లో కామన్ స్కూల్ విధానం పేరు చెప్పకున్నా ఆ విధానం కొనసాగింది. సరళీకృత ఆర్థిక విధానాల ప్రవేశం ఫలితంగా భారత దేశములో రెండు రకాల విద్యా విధానం అంకురార్పణ జరిగింది. ప్రభుత్వాలు విద్యను అందించడములో ద్వంద్వ విధానాన్ని కొనసాగిస్తూ క్రమంగా బాధ్యతల నుంచి తప్పగానే చూడడం మూలంగా అదే పేదవాడి బడి, పెట్టుబడి బడి స్పష్టమైన విభజన విద్యలో కొనసాగుతూ వస్తున్నది. స్కూల్ లేబర్ తయారి కేంద్రాలుగా ప్రభుత్వ బడులు, డబ్బున్నవాడి విజ్ఞాన కేంద్రాలుగా ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలు విలసిల్చుతున్నవి ప్రభుత్వాలు పేదల బడులకు కంటి తుండుపుగా గతంలోని జిడిపిలో 2 శాతం, 3 శాతం, ప్రస్తుత సంవత్సరం 4 శాతం కేటాయించారు. అరకార వసతులతో ప్రభుత్వ విద్యారంగం కొనసాగుతున్నది. విద్యారంగంలో ఖాళీల భర్త చేయరు. మాలిక వసతుల లేమి. పేదలు విద్యను అందుకోలేని అంతరం పెరిగింది.

- కె.జంగయ్య

ఉపాధ్యాయ సంఘ నాయకులు

పేద
తల్లిదండ్రులకు విద్యపట్ల మక్కువ పెరిగింది. పేద కుటుంబాల పిల్లలు ఉన్నత చదువులో రాణిస్తున్నారు. ఇలాంటి సమయములో పారశాల విద్యను, ఉన్నత విద్యను ప్రైవేటు, కార్బోరేటుకు ధారా దత్తం చేయటం వలన పేద పిల్లలు విద్యను అందుకోలేని స్థితిలో ద్రాచుపుట్టగా పారశాలలకు దూరమౌతున్నారు. కరోనా వ్యాప్తి ప్రారంభంలో రద్ది వ్యాపార సంస్థలు అయిన బార్లు, పెశాటశ్శు, సినిమా హాణ్ణు మొదటగా మూసివేయలేదు. పిల్లల చదువుల గురించి, వారి భవిష్యత్ జీవితాన్ని ప్రభుత్వం కనీసం ఆలోచించకుండ పారశాలలు, కళాశాలలు, యూనివర్సిటీలు మూతపడి

సంవత్సరంను రావుతున్నది. కరోనా కారణంగా విద్యారంగం కుంటుపడింది.

ప్రభుత్వ చర్చలు

కోవిడ్-19 నిబంధనలు పాటించి విద్యార్థులకు చదువును నేర్చాలనే ఆలోచన చేయకుండా కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విద్యను పూర్తిగా బందు పెట్టింది. విద్యార్థులకు విద్యను నేర్చడంలో ఏలైన్ని మార్గాలు వెతకలేక పోయాయి. కనీసం ఆలోచన కూడా చేయలేదు. యునెస్కో అన్న మాటల్లో “విద్యా సంస్కులు మూత వేసే ఆలోచన ఇంత ముందుగా కాకుండా చివరగా ఆలోచనే బాగుండేది” అని ప్రస్తావించింది.

ప్రభుత్వ పారశాలలు, అందులోని తరగతి గదులు సువిశాలంగా ఉన్నాయి. ఫిజికల్ డిస్టెన్షన్ పాటించడానికి అనుమతి స్థలాలుగా ఉన్నాయి. ప్రైవేటు పారశాలల్లో ఇలాంటి పరిస్థితి లేకుండా ఇరుకైన గదులుంటాయి. అయినా పారశాలలు నడపడానికి అవకాశమున్న మార్గాలన్నింటినీ వెతికి పారశాలలను ప్రారంభించే ఏర్పాటు ప్రభుత్వాలు చేయలేదు. పారశాలలకు అదనపు నిధులు కేటాయించలేదు. ప్రతి రోజు పారశాలకు హెల్త్ వర్కర్సు పంపించలేకపోయారు. వాష్టరాంల పరిశుభ్రత, ఆవరణ పరిశుభ్రతకు స్థావేంజర్ పోస్టులు గత సంవత్సరం నిధులు మంజూరు చేయలేదు. ప్రతి పారశాలకు కొవిడ్ అదనపు నిధుల కేటాయింపులేదు. ఉపాధ్యాయులకు వ్యాక్సినేషన్ స్పెషల్ ట్రైన్ చేయలేదు. విద్యారంగ నిపుణులతో, ఉపాధ్యాయ సంఘాలతో ఆలోచించి పారశాలలు ప్రారంభించే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం కనీసం చేయలేదు. ప్రభుత్వాలు ప్రైవేటు

బ్రత్తిడికి లోనై పారశాలల ప్రారంభాన్ని విరమించుకున్నట్లు కనబడు తున్నది. పిల్లలకు అందించే ముద్దాప్పు భోజనం, ఉపకార వేతనాలు, హస్టల్ మెన్సలు, కొవిడ్ నిబంధనలకు కేటాయించే అదనపు నిధులు, బట్టలు, పుస్తకాలు సంబంధించి ఖర్చులు తగ్గుతాయనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేసింది. అనవసరపు ప్రయాస అనుకునే ప్రభుత్వాలు విద్య పట్ల బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహారించలేక పోయాయి.

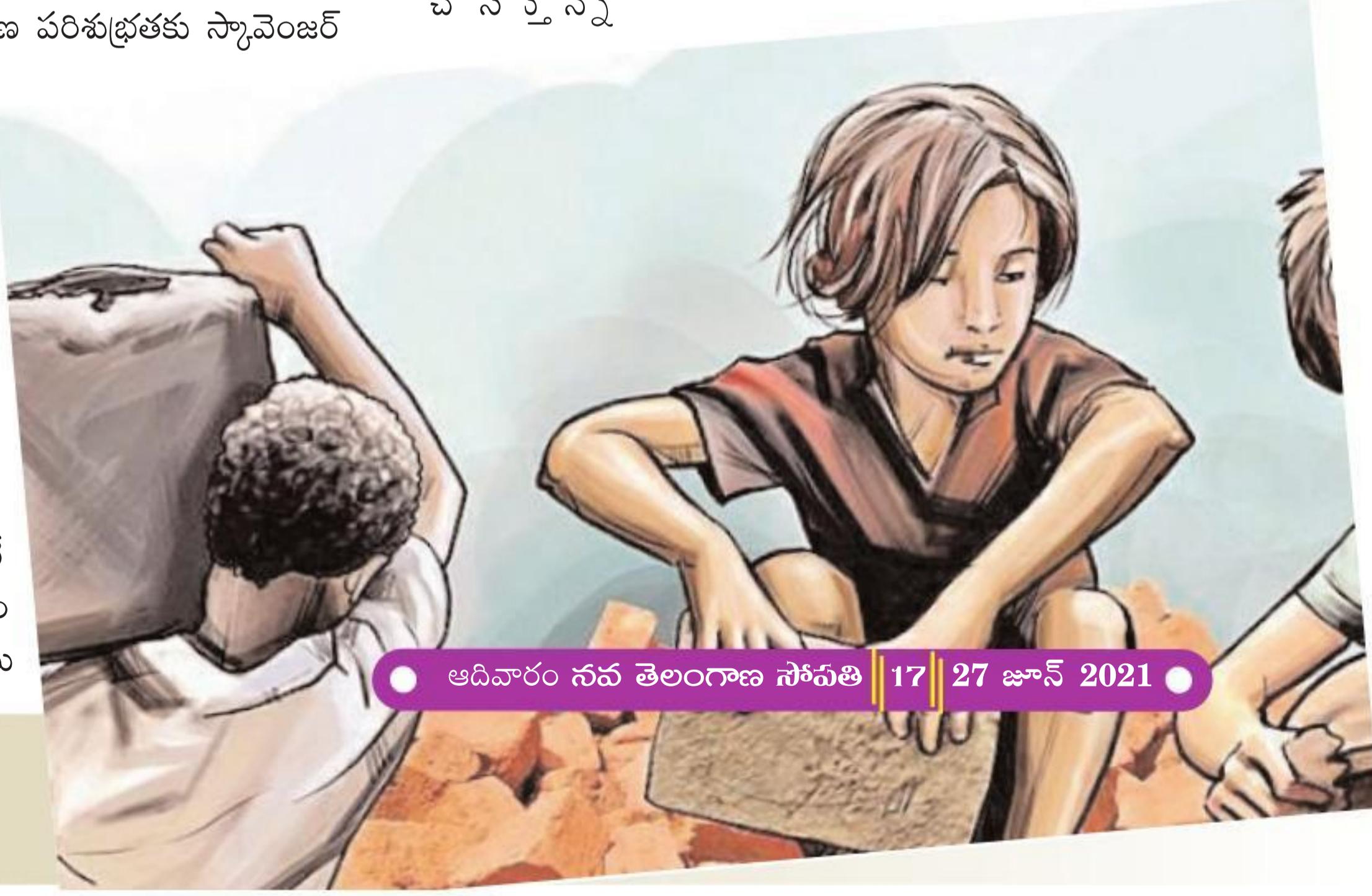
ఆన్‌లైన్ తరగతులు టీశాట్, దూరదర్శకాలో ప్రసారం చేసారు. 90శాతం మంది పిల్లలకు ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం లేదు. 40శాతం పేదల పిల్లల దగ్గర టచ్ ఫోన్సు లేవు. 15శాతం కుటుంబాలకు టీవిలు లేవు. లేని వారికి ప్రభుత్వం ఇప్పించే ప్రయత్నం చేయ లేదు. ప్రభుత్వ వ్యవహారము చూస్తే బాధ్యతను నెరవేర్చి నట్లు చేసి చేతులు దులుపు కున్నది. ఆన్‌లైన్ ప్రసారం చేయటంలో

కూడ చిత్తశుద్ధిని కనబరచలేక పోయింది. ఆన్‌లైన్ బోధన గతసంలో శూన్యమే.

ఉపాధ్యాయుల పాట్లు

పట్టణ వాసం గడుపుతన్న ఉపాధ్యాయులు పని స్థలంలో లేరు. బస్సులు, ఆటోల్లో పనిచేసే ప్రాంతానికి ప్రయణం చేయాలి. కరోనా భయం అందరిలాగే ఉపాధ్యాయుల్లో కూడా ఎక్కువగా ఉన్నది. ఎప్రిల్, మే మాసంలో పారశాల మరియు ఎన్నికల డూబ్బులు చేసినప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 250 మంది ఉపాధ్యాయులు కరోనా బారినపడి విలువైన ప్రాణాలను బలివ్వపలసి వచ్చింది.

ఉపాధ్యాయులు గ్రామాల్లోని విద్యార్థుల పర్యవేక్షణలో వెళ్లినప్పుడు 90శాతం మంది విద్యార్థులు పొలాల్లో పనికి వెళ్లి వారు. సంబంధిత విద్యార్థికి ఫోన్ చేస్తే తండ్రి, అన్న దగ్గర ఫోన్ ఉంటుంది. పిల్లలు లేని పారశాలలను ఉపాధ్యాయులు వెలితిగా భావిస్తున్నారు. ఉపాధ్యాయులు పొలాల దగ్గరకు వెళ్లితే పిల్లలు పత్రి చేలో, విత్తనాలు నాటే పనిలోనో, చెత్త తీయటంలోనో, పశువులు, జీవాల కాపరులుగానో ఉంటున్నారు. ఉపాధ్యాయులు నిస్పతాయ స్థితిలో వెనుదిరుగు తున్నారు. పిల్లలు పాడవుతన్నారే ఆవేదనతో ప్రత్యక్ష బోధన చే నుండి నుండి

ఉపాధ్యాయులు
కూడ ఉన్నారు.

ఉపాధ్యాయులు
ఆన్‌లైన్ తరగతుల
నిర్మాణ పారశాల
నుండి నిర్వహిం
స్తున్నారు. హజ్రెన
పిల్లల్లో కొందరిని
విచారించగా అర్థం
కాలేదనే సమాధానం
చురుకైన విద్యార్థుల నుండి
వస్తుంది. ఉపాధ్యాయుడు ఒక
పారశాల్లోని 10వ తరగతి 140 మంది విద్యార్థులను
విచారించగా ఇద్దరు అమ్మాయిలు - 15 రోజులు ఒక అమ్మాయి
30 రోజుల పారం విన్సుట్లు తేలింది. ఈ ఉదా హరణ ద్వారా
ఆన్‌లైన్ తరగతుల పరిస్థితి ఎంత ధారుణంగా ఉందో
అర్థమౌతుంది. ప్రత్యక్ష బోధనే పరమాపథిగా ఉపాధ్యాయులు
భావిస్తున్నారు.

తల్లిదండ్రుల ఆవేదన పలించలేదు

తల్లిదండ్రులు అందరు ఒకే స్థాయిలో లేరు. పిల్లలకు బోధన అందడం లేదనే ఆవేదన అందరిలో ఒకటే, కానీ పొలం పని, కూలిపని చేసుకునే తల్లి దండ్రి ఆలోచన చదువు సాగడం లేదని, పిల్లవాడి చదువు పాడవుతుందనే బాధ ఓ పక్క ఉన్నా, తన ఆర్థిక వెసులుబాటుకు వారే పిల్లలను పనిలో ఉపయోగించుకుంటున్నారు. పిల్లలకు టచ్ ఫోన్ కొనివ్వలేని ఆర్థిక సోమత వారిది. బడి ఉంటే బాగుండు ఆనే తపన మనసు నిండా ఉంటుంది. కరోనా భయం ఈ తల్లిదండ్రుల్లో తక్కువే. పిల్లలకు మాలాంటి చదువులేని దీనవైన బ్రతుకు వద్దనుకుంటున్నారు.

పట్టణాలు, నగరాల్లోని తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు టచ్ ఫోన్ టిప్పణిలు అందుబాటులో ఉన్నా... ఆన్‌లైన్ తరగతులు వినలేక పోతున్నారు. పిల్లల పట్ల ఈ తల్లిదండ్రులకు నిఘ్న అసలే ఉండడు. ఉద్యోగులు, వ్యాపారులు, కూలీలైన తల్లిదండ్రుల పిల్లలు నిఘ్నలేక టచ్ ఫోన్లో పక్కదారులు తొక్కి సైబర్ నేరగాళ్ళ చేతిలో చిక్కుకొని వందలు, వేల మంది విద్యార్థినీలు చదువు, డబ్బు పాడు చేసుకుంటున్నారు. దేశంలో, రాష్ట్రంలోని

మెట్రో నగరాల్లో వందలాది ఫిర్యాదులు ఇలాంటివి అందుతున్నాయి.

పారశాలలు నడవాలనే కోరికనింపుగా ఉన్నా, మరోపక్క కరోనా వైరస్ భయం తల్లిదండ్రులను వెంటాడుతున్నది. ఆన్‌లైన్ పారాల పేరుతో పిల్లలు పెడ ధోరణులు అవలంఖి

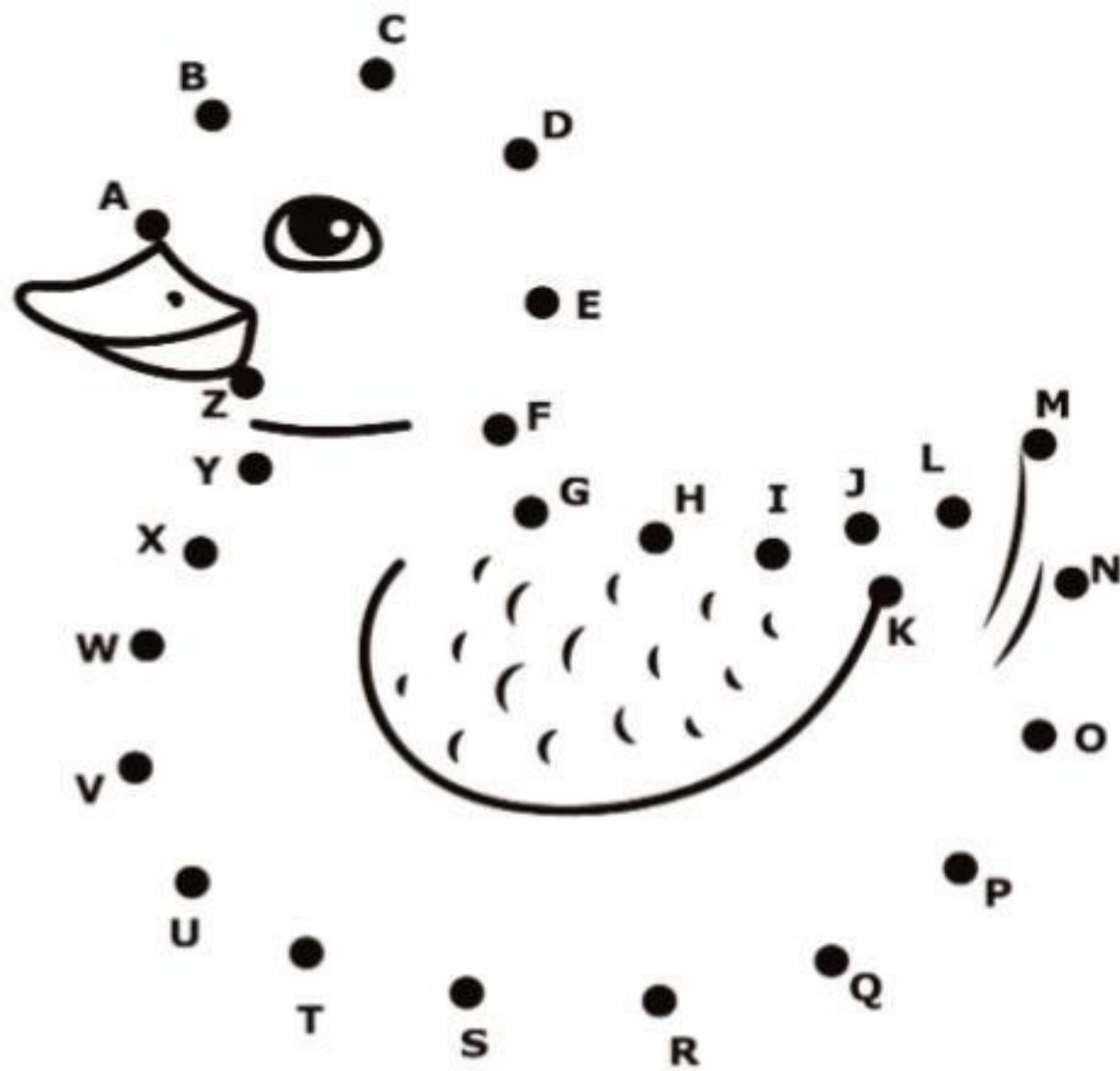
స్తున్నారని ఒకవైపు ఆందోళన చెందుతూనే, తప్పని స్థితిలో టచ్ ఫోన్ తల్లిదండ్రులు అప్ప చెప్పుతున్నారు. విధిలేని పరిస్థితుల్లో ఆన్‌లైన్ తరగతులను అంగీకరిస్తున్నారు. ఇరుకు గదుల్లో సంసారాన్ని సాగిస్తున్న తల్లిదండ్రులు పిల్లల ఆన్‌లైన్ తరగతులకు తగాదాలు పడుతున్నారు.

పారశాలలు లేకపోతే పిల్లలు ఆనందంగా ఉంటారా?

నగరంలోని పిల్లలకు ఆటలు పాటలు సరదాలు కరోనా కాలంలో తక్కువైనాయి. ఎటూ వెళ్లేక (బంధుత్వాలు) చిన్నారుల్లో ఆందోళనలు పెరిగాయి. స్నేహితుల బంధాలు తెగాయి. మానసిక వికాసం కుంటు పడుతున్నది. బద్దకం పెరిగింది. కేవలం ప్రైద్రాబాదులోనే కరోనా కారణంగా 10 వేల మంది పిల్లలు బాలకార్యకులుగా మారారు.

పేద విద్యార్థులకు పారశాల విద్యారంగంలో విద్యా బోధనతో పాటు మధ్యాహ్న బోజనం కరువైంది. అరకొర జీవనం సాగిస్తున్న పేద తల్లిదండ్రుల పిల్లలు పొలాల్లో, పెలూటుళ్ళలో, పట్టణాల్లో కార్బ్రూటులుగా మారిపోయారు. ఉన్నత చదువులు చదువుచున్న విద్యార్థులను యూనివర్సిటీ హస్పిట్ నుండి ప్రభుత్వాలు తరిమేసాయి. వారు తల్లిదండ్రులకు భూరంగా మారారు.

పిల్లలను ఉపాధ్యాయుడు తరచు అడిగే ప్రశ్నలకు కొందరు విద్యార్థులకు పారశాల ఇష్టం లేకపోవచ్చు. కానీ బాలలకు పారశాల వినోద కేంద్రం. బాల్యాన్ని అనుభవించే స్తరైన చోటు పారశాలనే. అయినా పిల్లలు పేద తల్లిదండ్రుల మాట కాదనలేక పొలం పనిలో, కూలి పనిలో, పశువుల కాపారులుగా ఉంటున్నారు. వలస జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. బాల్యాన్లోనే కార్బ్రూటులుగా మారుతున్నారు. తల్లిదండ్రుల భారాన్ని దింపుకోవ టానికి మైనర్ బాలికలను 13 సంాలు నుండి 17 సంాల మధ్య వయస్సు పిల్లలకు బాల్య వివాహాలు చేస్తున్నారు. 2020-21 కరోనా కాలంలో 693 అధికారిక కేసులు నమోదు అయ్యాయి. కరోనా కాలంలో వేలల్లో పెళ్ళిపు జరిగాయి. ఎదురు చెప్పులేని పిల్లలు విధిలేక పెళ్ళికి అంగీకరిస్తున్నారు. ఇంట్లో ఒంటరిగా ఉన్న బాలికలపై అత్యాచారాలు పెరిగాయి. అక్రమ శారీరక సంబంధాలు, ఆడ, మగ పిల్లల్లో అధికమయ్యాయి. సెల్ఫోన్లో అవాంచిత చిత్రాలకు

చుక్కలు కలపండి? పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మ ఆకారం పూర్తిగా లేదు.

వాటి స్థానంలో చుక్కలు ఆంగ్లాక్రాలున్నాయి. వాటి ఆధారంగా చుక్కలు కలిపితే ఏ ఆకారం వస్తుందో ఓ సారి ప్రయత్నించి చూడండి...!!

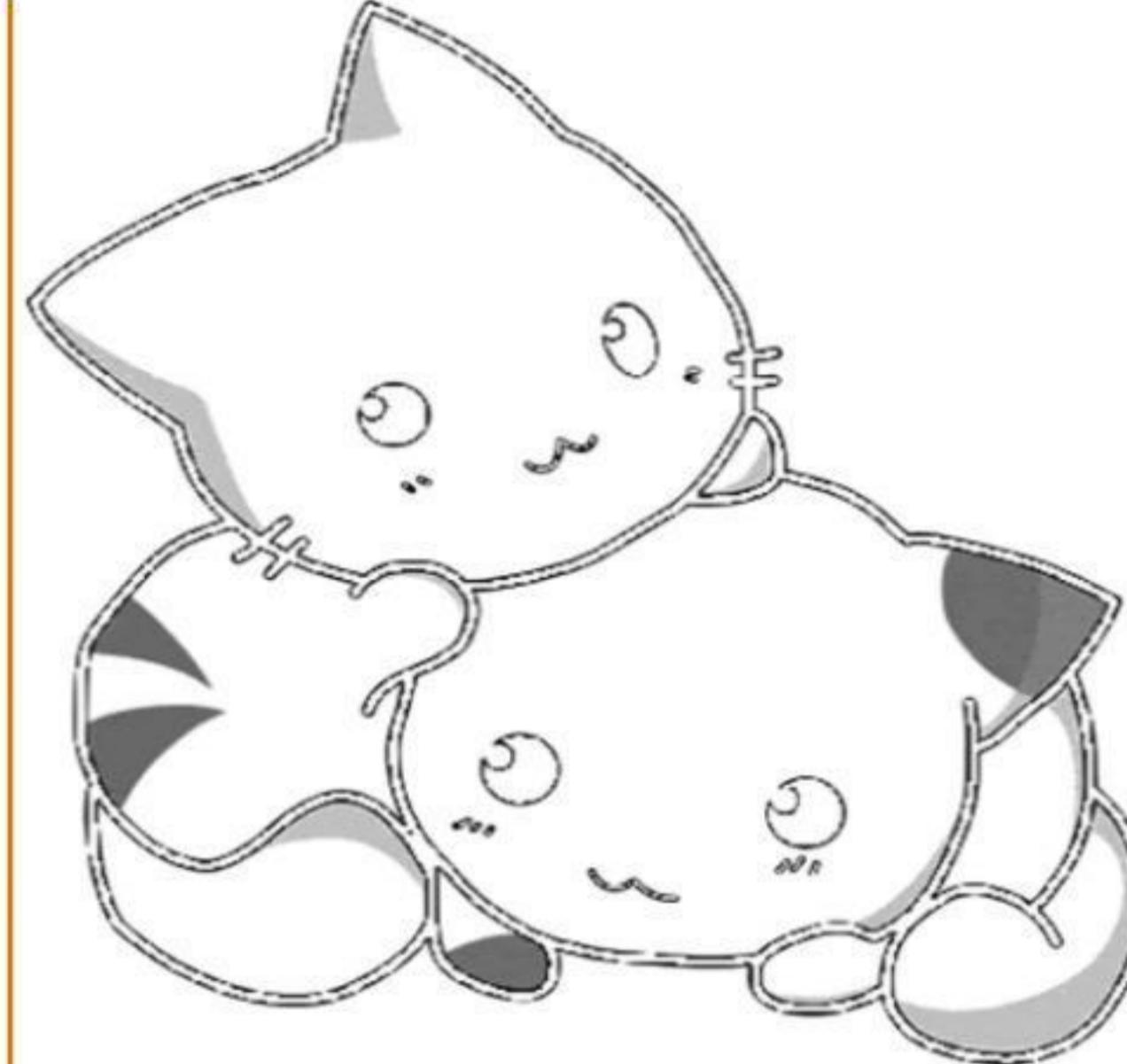

తేడాలు పైన ఒకేలా కనిపిస్తున్న బొమ్మలో అనేక రకాల జంతువులున్నాయి. కానీ వాటిలో పది తేడాలు ఉన్నాయి. అవి ఏంటో కనిపెట్టగలరేమో ప్రయత్నించండి చూద్దాం..!!

పక్కన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో మూడు రకాల లెక్క తేల్లండి ప్రూట్స్ ఉన్నాయి. వాటి మొత్తం ఎంతనో వచ్చే అంకెలు కూడా ఉన్నాయి. అయితే రెండు రకాల ప్రూట్స్ సమాధానాలు ఎంతెంత వస్తాయో తెలుసుకుంటే ‘?’ దగ్గర వచ్చే సమాధానం కూడా తెలుస్తుంది. ప్రయత్నించండి..!!

పుట్టిగిలభర్ బుడ్డోడి తెలివి - 46

కోళ్ళు అంత పొద్దున్నే లేచి ఏం పని చేస్తాయమ్మా యోగా చేస్తాయా? !@#\$?

పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో తలి రంగులేద్దాం..! కుందేలు రెండు పిల్లి పిల్లలు బ్లూక్ అండ్ వైట్లో ఉన్నాయి. వాటిని ఏమే రంగులతో నింపితే అవి అందంగా మారతాయో ప్రయత్నం చేయగలరా..!!

$$\begin{aligned}
 & \text{Lemon} + \text{Lemon} + \text{Lemon} = 30 \\
 & \text{Lemon} + \text{Apple} + \text{Strawberry} = 16 \\
 & \text{Apple} \times \text{Strawberry} = 8 \\
 & \text{Apple} = ? \\
 & \text{Strawberry} = ?
 \end{aligned}$$

14, 15 తరువాయ....

మధ్యలో టిప్పు 1761 నుండి 1799 దాకా మైసూరు రాజ్యానికి సుల్తానుగా ఉన్నాడు. ఈ ప్యాలెన్ ఇండో శార్పీనిక్ ప్లైలర్లో కట్టబడింది. అత్యద్యుతమైన నగిషీ చెక్కడాలతో శోభాయమానంగా వెలిగే మైసూరు ప్యాలెన్ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పేరు తెచ్చుకుంది.

ఉదయం పూట కన్నా రాత్రిపూట ఇంకా అందంగా ఉంటుందని చెప్పడంతో మరలా రాత్రిపూట ఎళ్ళి రంగురంగుల లైట్లతో అందంగా మెరిసిపోయే ప్యాలెన్ ను కన్నులారా చూచాం. మైసూరు మహారాజు మూడవ కృష్ణరాజ వడయార్ పట్టణాన్ని బాగా అభివృద్ధి చేశాడు.

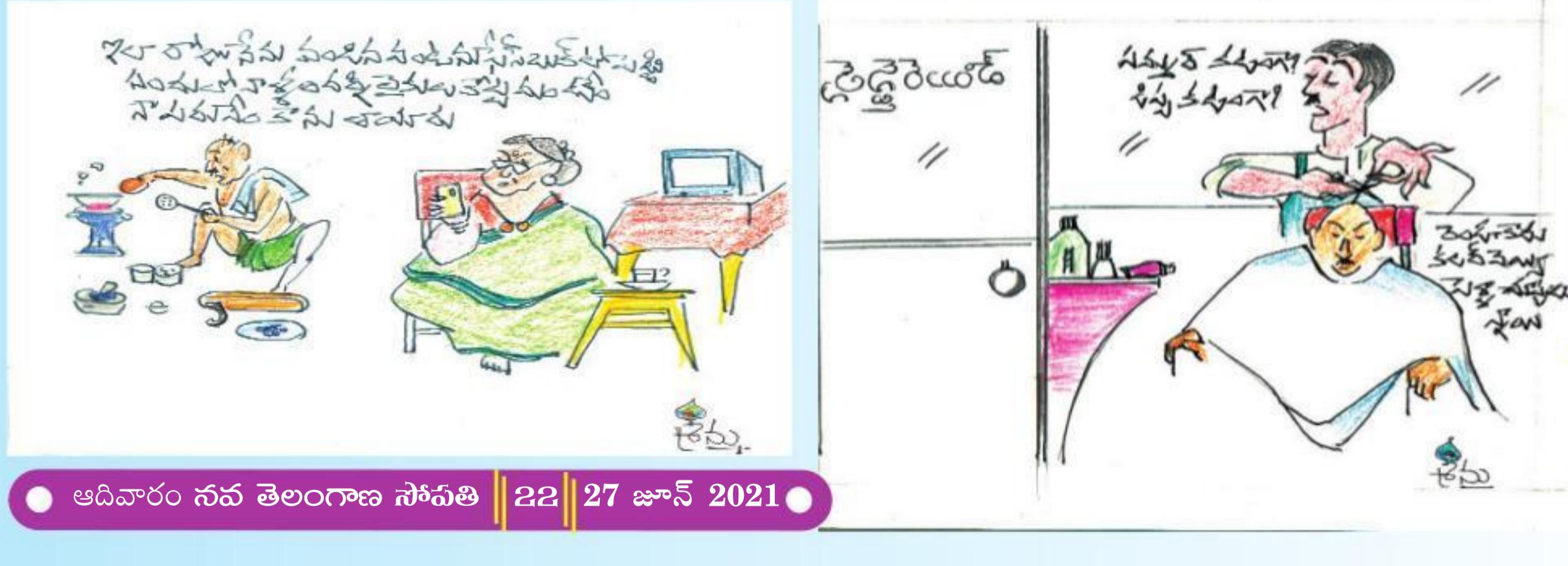
తరువాత చాముండేశ్వరి ఆలయాన్ని, జయా చామరాజేంద్ర ఆర్ట్ గ్యాలరీని చూడటానికి వెళ్ళాం. ఈ ఆలయంలో ప్రతి ఏటా పది రోజుల పాటు జరిగే దసరా ఉత్సవాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి పొందాయి. పార్వతీదేవి మహిషాసుర వధ గావించి చాముండి కొండపై చాముండేశ్వరీగా వెలసినదట. ఈ ఆలయానికి కొంచెం దిగువ భాగాన నందిశ్వరుని రతి విగ్రహం చాలా పెద్దది ఉన్నది. అమ్మవారి ఆజ్ఞ కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా జీవం ఉట్టిపడుతూ ఉంది. ఆర్ట్ గ్యాలరీలో రవివర్కు వేసిన తైల వర్ష చిత్రాలు ఉన్నాయి. రాజు రవివర్కు మైసూరు మహారాజు స్నేహితులైనందున మైసూరు సందర్భంచినప్పుడు వేసిన

పెయించీంగులన్ని ఇక్క ఆర్ట్ గ్యాలరీలో ఉంచారు. కృష్ణ, సుధామల చరిత్ర, హరిశ్చందుడు, ఇందజిత్తు, శకుంతల పాత్రలేఖనం ఇలా అనేక రవివర్కు చిత్రాలు ఉన్నాయి. ఇందులో వెన్నెల్లో ఆడపిల్ల చిత్రంలో వెన్నెల ఆ అమ్మాయి మీద ఎక్కడెక్కడ పడుతుందో, ఆ వెలుగు ఎలా ప్రతిఫలిస్తుందో చాలా చక్కగా చిత్రించాడు. ఇంకా ‘జటాయివధ’ అనే చిత్రంలో చాలా విచిత్రం ఉన్నది. ఆ బొమ్మను కుడివైపు నుంచి చూసినా, ఎడమ వైపునుంచి చూసినా అది మనవైపే చూస్తున్నట్లనిపిస్తుంది. ఎంతసేపు చూసినా తనివి తీరలేదు.

కర్నాటక రాష్ట్రం జానపద కళలకు పుట్టినిల్లు. జానపద కళలు అంతరించి పోతుండడాన్ని గుర్తించిన మైసూరు యూనివర్సిటీ కళా రూపాల్ని ఒక్క చోట చేర్చి మూడుజియంగా రూపొందించింది. అంతేగాకుండా మాస్టర్స్ డిగ్రీ లెవెల్లో జానపద కళల్ని చేర్చారు. ఇది వాళ్ళకు కళల పట్ల ఉన్న ముక్కువను తెలియచేస్తున్నది. మైసూరు కర్నాటక రాష్ట్రానికి సాంస్కృతిక రాజధాని అనడంలో అతిశయోక్తి ఎంత మాత్రం లేదు.

కుటుంబ సభ్యులతో వ్యాసకర్త....

ఒక మనిషి తన జీవిత కాలంలో ఎంతో విలువైన బతుకు సారాన్ని సంపాదిస్తాడు. ఒకవేళ ఆ సారాన్ని నిక్షిప్తం చేస్తే, ఆ విలువైన సమాచారం భవిష్యత్ తరాలకు ఎంతగానో ఉపయోగ పడుతుంది. పాత చరిత్ర ఆధారంగానే కొత్త చరిత్ర మనుగడ సాగిస్తుంది. మానవ చరిత్ర పరిణామ క్రమాన్ని ఒకసారి పరిశీలిస్తే మనకు అనేక విషయాలు అవగతమవుతాయి. అయితే ఏ మనిషి ఈ భూమ్యిద శాశ్వతంగా జీవించలేదు. పుట్టినప్పటి నుంచి ప్రతి మనిషి మరణానికి చేరువవుతాడు. ఆయన లేదా ఆమె సంపాదించిన విలువైన జ్ఞానాన్ని ఇతరులకు పంచాలంటే ఆ మనిషి తన జీవిత అనుభవాన్ని అక్కరీకరించాలి. లేదా ఆ సారాన్ని ఆక్షరాలలోనే కాకుండా ఆడియో, వీడియో రూపంలో కూడా రికార్డు చేయవచ్చు. వాస్తవానికి మన పూర్వీకులు తాము సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని ఏదో ఒక రూపంలో పదిలపర్చారు. ప్రస్తుతం మనం ఆధునిక యుగంలో జీవిస్తున్నాం. శాస్త్రసాంకేతిక విజ్ఞానం సహాయంతో మనం అనుసరించిన స్ఫురణాత్మక విషయాలు నిక్షిప్తం చేయడం చాలా

అత్యంత భరీదైన స్థలం ‘స్వశానం’ అని చెప్పారు. ఎందుకంటే అంటూ ఆయనే వివరణనూ ఇచ్చారు. ఈ ప్రపంచంలో చాలా ఎండ్లుగా వందల కోట్ల మంది జన్మించారు, మరణించారు. ఈ ప్రపంచంలో పుట్టిన వారిలో చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే తమ మనసులోని మంచి విషయాలను ఇతరులకు పంచారు. కానీ అధిక సంఖ్యాకులు మాత్రం తమలో అంతర్గతంగా నిక్షిప్తమైన మేఘస్ఫును అనేక ఆలోచనలను అద్భుతమైన విషయాలను తమలోనే దాచుకుని ఈ లోకాన్ని విడిచి వెళ్లిపోయారు. ఆ వ్యక్తుల విజ్ఞానం వెలుగు చూడనేడు. ఆ విజ్ఞానం వ్యధా అయిపోయింది. ఆ విలువైన సమాచారం సమాధుల్లోనే నిక్షిప్తం అయిపోయింది. అంతటి గొప్ప సంపదను దాచుకున్న స్వశానం కంటే విలువైన స్థలం ఈ ప్రపంచంలో లేదు అని ఆయన సుదీర్ఘంగా వివరించారు.

డైరెక్టర్ బోధించిన విషయాలు టాడ్ హెట్రినీ ఆలోచింపజేశాయి. అవి ఆయన మనసులో గట్టిగా నాటుకు పోయాయి. ఆయన అప్పటి వరకు సామాన్య ఉద్యోగే. అందరి మాదిరిగానే ఆయన సాధారణంగా జీవించాడు. కానీ డైరెక్టర్ మాటలు ఆయన మనసును అల్లకబ్బలం చేశాయి. అనేక రోజుల పాటు ఆ లోచించాడు. మానవ జీవితం ఎంత గొప్పదో గ్రహించాడు. వెంటనే ఇతరుల్లో ప్రేరణ కలిగించేందుకు ఆయన డైవీప్పు అనే పుస్తక రచనకు పూనుకున్నాడు. ఆయన రాసిన ఈ చిన్న పుస్తకం చాలా ప్రసిద్ధి చెందింది. లక్షలాది మందిని ఆలోచింపజేసింది. తమ జీవితపరమావధి ఏమిటో తెలియజెప్పింది.

వికాసం

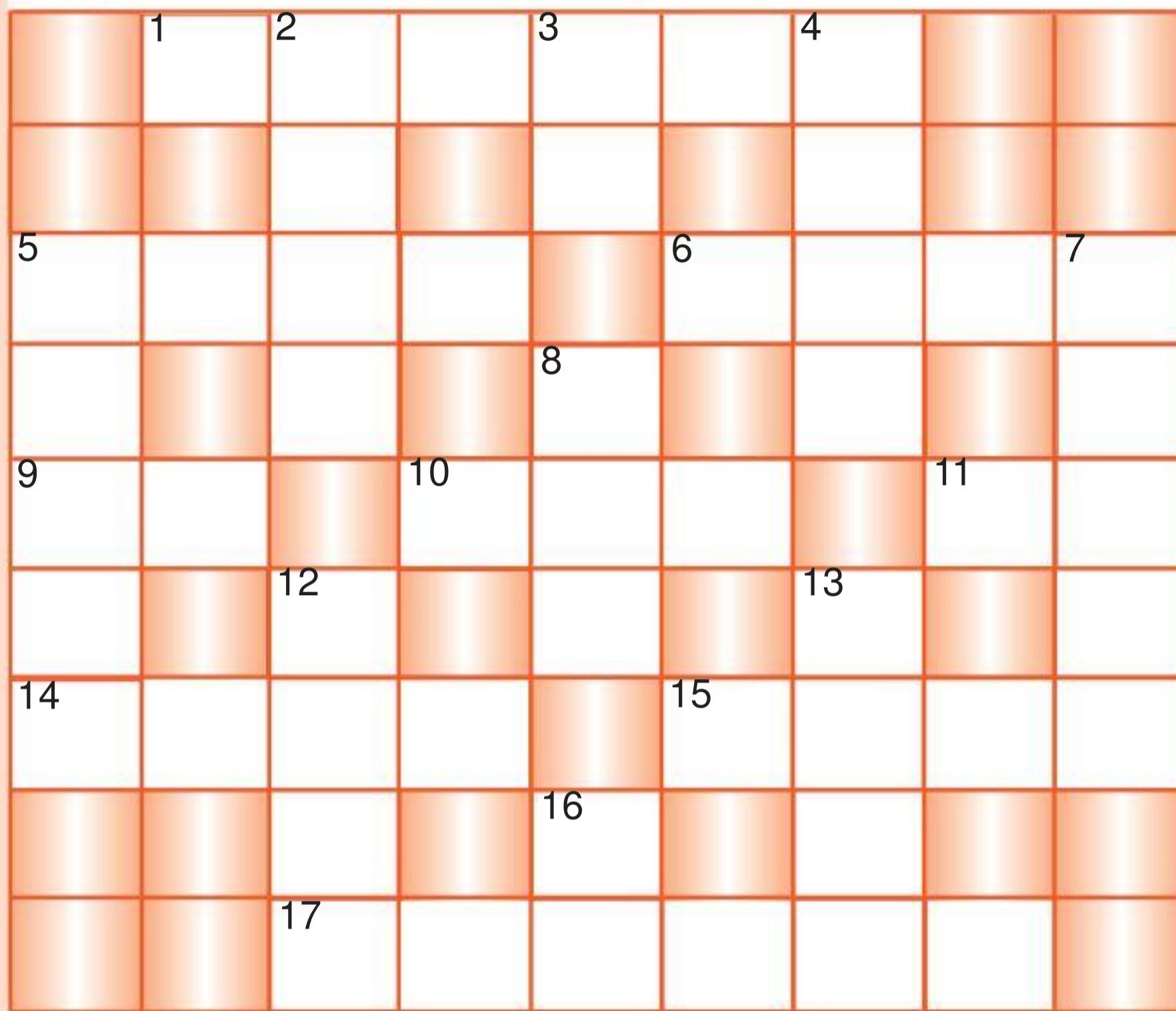
సులువైన విషయం. ఆ విలువైన సమాచారం ఆధారంగానే ఎన్నో పరిశోధనలు జరిగాయి. ప్రపంచ మానవ జీవితం మెరుగు పడేందుకు ఈ పరిశోధనలను చరిత్ర కారులు సద్గానియోగం చేసుకున్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వందల సంవత్సరాలుగా వెలు వడిన లక్షలాది పుస్తకాల్లో అనేక మంది తాము జీవితకాలంలో గడించిన అనుభవ సారాన్ని నిక్షిప్తపర్చారు. ఆ పుస్తకాలనే అధ్యయనం చేసిన వ్యక్తులు సమకాలిన పరిస్థితులకు అన్యయించి మానవ జీవితాన్ని ఎలా మెరుగు పర్చుకోవచ్చే సూచించారు. ప్రజలకు ఉపయోగపడే అనేక గ్రంథాలను రచించారు.

ఇదిలా ఉండగా 2011 సంవత్సరంలో టాడ్ హెట్రి అనే రచయిత ‘డైవీప్పు’ అనే పుస్తకాన్ని రచించారు. 127 పేజీలు గల ఈ పుస్తకంలో హెట్రి ఒక మనిషి పుట్టుక నుంచి చావు వరకు సంభవించే వివిధ పరిణామాలను వివరించారు. ఆయన ఈ పుస్తకం రాయడానికి స్ఫూర్తిదాయకమైన ప్రేరణ ఉండని చెప్పారు. అదేమిటంటే టాడ్ హెట్రి ఒక వ్యాపారపరమైన సమావేశంలో పాల్గొన్నపుడు ఆయన పని చేస్తున్న సంస్కృతచెందిన డైరెక్టర్ ‘ఈ భూ మండలంలో అత్యంత భరీదైన స్థలమేదని’ ఉద్యోగులకు ఒక ప్రశ్న వేశారు. ఉద్యోగులు పరి పరి విధాలుగా ఆలోచించారు. తమకు తోచిన విధంగా సమాధానాలు చెప్పారు. ఒక వ్యక్తి ‘ప్రజాల గనులున్న ఆధ్రికా’ అని సమాధానామిచ్చారు. అయితే అందరినీ ఆశ్చర్యపరుస్తూ ఆ డైరెక్టర్ ఈ ప్రపంచంలో

మీరు మీలోని స్ఫురణాత్మకతను మీలోనే దాచుకుని సమాధుల్లో శాశ్వతంగా నిదించకండి. ఆ మంచి విషయాలను ప్రజలకు పంచేసి నిష్పుమించండి అని హెట్రి విజ్ఞాపి చేశారు. మీకేదైనా లక్ష్మిం ఉంటే దానిని మరణించేలోగా సాధించండి. ప్రజలకు ఉపయోగపడే విషయాలను తమలోనే దాచుకుని వ్యధా చేయవద్దని ప్రజలను ఆయన వేడుకున్నారు. మానవ వికాసానికి సంబంధించిన విషయాలను నలుగురికి పంచుదాం. ఈ క్షణం నుంచే ఆ పనిని ప్రారంభించాలని ఆయన పిలుపునిచ్చారు. ఈ ప్రపంచంలో మానసిక సంతృప్తికి మించిన సంపద లేదు. మన జీవితం వల్ల ఇతరులకు ఎంతో కొంత ప్రయోజనం కలిగిందనే ఉల్లాసం మనం ఉపిరి వదిలే సమయంలో బాధకు గురి చేయడు.

- జి గంగాధర్ సిర్పు, 8919668843

వదకేళ 310 - సుధామ

ఆధారాలు

అడ్డం

1. అంగారక గ్రహపు చిన్న బండి కాదండి! ఇది కుంపటా! (6)
5. మాట నిలకడ వేరే మొగుడు (4)

6. అర్బునుడు గయుడుకి అసలు విషయం తెలియకుండానే ఇచ్చింది (4)
9. మకరందము (2)
10. ఎద్దు (3)
11. అచ్చులో కొన్ని వాక్యపు పంక్తుల

సముదాయమునకు వ్యవహారం (2)

14. ముత్యాలదండ (4)
 15. మూయబడని సమూహా వాయసం (4)
 17. కరణముగారు ముందు అంత విసర్గతో మనస్సు అయ్యారు (6)
- నిలువు**
2. ఓ శ్రోతాగ్ని గృహస్థదర్శంలోనిది (4)
 3. తమ తప్పిన శతమని దరిద్రం! (2)
 4. భట్టిముట్టి సరి చేసిన కాటుక పిట్ల లకుముకి (4)
 5. పాయసమే అన్న సహితం (5)
 7. అచ్చు తప్పు విశాఖ దత్తుడి సంస్కృత నాటకం (5)
 8. వేకువ గుగ్గిలము కూడాను (3)
 12. అడుగు నుంచి అందివచ్చు (4)
 13. దెబ్బుకొట్టు, ఆయుధం, అంత్యము లేకపోయినా సరే! (4)
 16. దూరంగా వున్న మనిషికి పిలుపు (2)

గమనిక

- సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.
- రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.
- పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోస్టలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు. చిరునామా : సోపతి, నవతెలంగాణ, ఆదివారం సంచిక, ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. పోచ. భవన్, ఆజమాబాద్, ఇండప్రియల్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి, ప్రైదరాబాద్-500020

వదకేళ- 309 జవాబు

	1 ఉ	ద	2 యం		3 సా	యం	కా	4 లం
5 వ			6 త్రిం	7 చి	వి			క
రు		8 ఉ		ట్టు		9 వె		చు
10 స	ల్లా	ప	ము		11 కా	కి	రె	ట్ట
		వా				లి		
12 ఉ	బ్యా	స	ము		13 స్వా	హో	దే	14 వి
దోయ్			ము	15 మం		స్వం		లా
గ			వే	కు	17 వ			సం
18 ము	ద్ద	రా	లు		19 స	వ్య	డి	

వదకేళ పజిల్సి పూర్తి చేసి కర్ణ్క సముద్రానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

సుధామృత పదశ్రీరణం.. నానీల సకినాలు

సమాజంలో పాతకుపోయిన అనేక సమస్యలను చూసి చలించి, వాటిని మనసులోకి తీసుకొని కవ్యంతో చిలికి కమ్మునైన వెన్నులాంటి భావాలను కవిత్వ రూపంలో పారకులకు చూపించాలన్నదే కవులు తపన. కవిత్వంలో అనేక ప్రక్రియలు వెలుగు చూసినప్పటికే నానీలు మాత్రం ప్రత్యేకమైన స్థానాన్ని ఆక్రమించాయని చెప్పమన్న. ‘అల్లాక్కరాల్లో అనల్లార్ధాన్ని’ ప్రదర్శించే నానీలు మాత్రం ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. నానీల నాన్నడా. ఎన్.గోపి పురుడు పోసిన ఈ నానీల ప్రక్రియలో సామాజిక సమస్యలను వినూత్తు పదాలతో కవయిత్రి సుధా మైత్రేయి నానీలు రాశారు. అలా ఆమె రాసిన సంపుటే ‘నానీల సకినాలు’

తెలంగాణకే ప్రత్యేకమైన సకినాలలాంటి కమ్మునైన నానీలను పారకులకూ అందించడం కోసమే కవయిత్రి తన కవితా సంపుటికి ఆ పేరు పెట్టింది అని అర్థమవుతుంది. సుధారాణికి సాహిత్యం అంటే ప్రాణం. ఆ విషయాన్ని అక్కరాలలో బంధించానని కవయిత్రే స్వయంగా నానీల్లో చెప్పుకుంది.

‘కవితయింది/ అక్కరాలు చల్లితే / పంట పండలేదు /గింజలు చల్లితే’ పై పంక్తులలో రైతుల ఆవేదనను కవయిత్రి చిత్రించింది. కవులు కవిత్వాన్ని పండించినంతగా పంటల దిగుబడి ఉండటంలేదని రైతుల దయనీయ స్థితిని కవయిత్రి నానీల్లో సహజంగా చిత్రికరించారు. శ్రమకు నిర్వచనంగా రైతులు చూపిస్తూ... ‘మట్టితో మాట్లాడావా /ఎప్పుడైనా /రైతనుల శ్రమ గీతం/వినిపిస్తుంది’ అని అంటుంది. రైతుల శ్రమ తెలిసిన మట్టిని తడిమితే రైతన్న కష్టం ఏంటో అర్థమవుతుందని కవయిత్రి ఆడ్రంగా చెప్పారు. సాహిత్యంలో నానీల గొప్పతనాన్ని వివరిస్తూ.. ‘నాలుగే పాదాలు /నానీకి /అయితేనేం/కోట్ల మెదళ చేరింది’ అని చిత్రించింది. నానీల సృష్టికర్త గోపి గారి సాహిత్య కృషిని కొనియాడుతూ, ‘కళామతల్లికి చిట్టి కవితాపోరం ‘నానీ’ల రూపంలో అందించారని కవయిత్రి ప్రశంసించారు. సాహిత్యంలో అన్న ప్రక్రియల కంటే నానిలే గట్టి గింజలుగా నిలుస్తున్నాయని

సకినాలు

కవయిత్రి వక్కాణించారు. ఎన్నారై అనే అర్థత ఉంటే చాలు కశ్మమాసుకుని పెళ్ళి చేస్తున్నారని, పోదాకి డబ్బుకి ఇచ్చిన గౌరవం మనిషికి ఇవ్వడం లేదని కవయిత్రి ఆవేదన చెందుతుంది. సమాజంలో నాయకులు చేసే బూటక్కు నిరాపోర దీక్క గురించి కవయిత్రి తనదైన శైలిలో విత్తిస్తూ..

‘వేడికపై /నిరాపోర దీక్క

సాగుతోంది/అందుకేనేమో/చుట్టూ పండ్ల బండ్ల’ అని అంటుంది. ఈ ఒక్క నానీ చూస్తే చాలు నిరాపోర దీక్కల నిజాయితీ ఏమిటో మనకు అర్థమవుతుంది.

‘తన సంతోషాన్ని /ధారబోసింది అమృ/మాజీవితాలు/జయప్రదం అయ్యాయి’ పై పంక్తులలో పిల్లల కోసం అమృ చేసే త్యాగాలను చిత్రించింది. ‘కాయలు కాసేది/చెట్టుకి కాదు /నాన్న చేతులకు/ అమృ కళ్ళలో కూడా’

ఇక్కడ నాన్న కష్టాన్ని, అమృ ఎదురుచూపులను కవయిత్రి సమర్థవంతంగా చిత్రించింది.

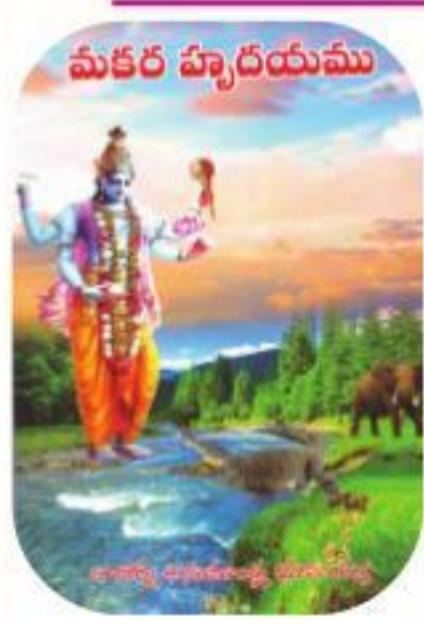
‘కలం పట్టే వాడు /పూర్వపు కవి/ ఇప్పుడు/ఎలుకను పడుతున్నాడు’ ఒకప్పుడు కవులంతా కలంతో సాహిత్యం పండించేవారు. కానీ ప్రస్తుతం మౌన్తో సాహిత్యం పండిస్తున్నారు అని కవయిత్రి వ్యంగ్యంగా చిత్రించింది.

మొత్తంగా సుధారాణి నానీల్లో అమృతం లాంటి పద ప్రయోగం ఉంది. సుధా అమృత పద తోరణాన్ని సాహిత్య గలుమకి అలంకరించింది. సామాజిక సమస్యల చిత్రణ ఆమె నానీల కవిత్వంలో కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. ‘నానీల సకినాలు’ సంపుటిలో ఉన్న నానీలను పరిశీలిస్తే ప్రస్తుతం సమాజంలో పతనమవుతున్న మానవ సంబంధాలు, సైతిక విలువలు కనిపిస్తాయి.

(నానీల సకినాలు (కవిత్వం), రచయిత : సుధా మైత్రేయి, పేజీలు : 95, వెల : రూ. 120/-, ప్రతులకు : శ్లోట్ నెం.502, సెక్రెట అప్పట్టమెంట్, డిఫెన్స్ కాలనీ, సైనికపురి, హైదరాబాద్ - 094 ; అన్ని ప్రముఖ ప్రస్తక కేంద్రాలలో..)

- డా. మద్దిరాల సత్యనారాయణ రెడ్డి

9502771776

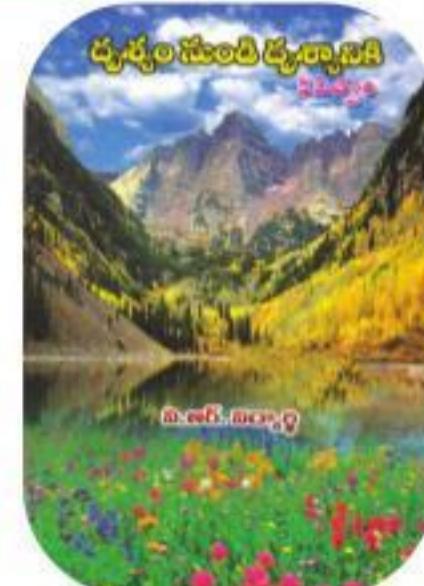

మకర హృదయము,
రచయిత : ఆచార్య
అనుమాండ్ల భూమయ్య, పేజీలు : 84,
వెల : రూ. 80/-, ప్రతులకు :
ఎ.మనస్వినీదేవి, శ్లోట్ నెం. 401,
సాయి రాఘవేంద్ర రెసిడెన్సీ, స్వరూప
నగర్, రోడ్ నెం. 5, ఉప్పల్లు,
హైదరాబాద్ - 039, పేల్ :
8897073999; కాచీగూడ నవోదయ బుక్ హాస్

అందుకున్నాం

దృశ్యం నుండి దృశ్యానికి
(కవిత్వం), రచయిత :

వి.ఆర్.విద్యార్థి, పేజీలు : 84, వెల :
రూ.60/-, ప్రతులకు : వేలూరి
రత్నమాల, ఇం.నెం. 2-7-1083,
కనకదుర్గ కాలనీ, వడ్డేపల్లి, వరంగల్,
పెల్ : 9000283672, అన్ని ప్రముఖ
పుస్తక దుకాణాలలో..

ఇచట సముద్రం లేదు ఏం...

1. గొయ్యాతీని సముద్రాన్ని పాతిపెట్టిన.
ఈడ సముద్రం లేదని శాసనం రాయించిన.
పాశిట్టి దులుపుకుంట మనుషులు
ఉప్పు చారికలై సమాధులపై మొలుత్తాంటే
నాలుగు వానసుక్కల్ని రాల్చుమని
మొగులును బతిమాలుకున్న.
బకాయిపడ్డ అప్పు తేరకముందే
మల్లెట్ల అడుగుతానవని గుడ్లురిమింది.
మొఖం ఏడబెట్టుకోవాల్సే తెల్వక
నడినెత్తిమీది వెలుగును భరించలేక
చీకటి చెట్టెక్కి కోతికొమ్మచ్చి ఆడుతాన.
భేతాళుడి శపం నా దంటగాడు.

2. జవాబు చేప్పే అలవాటు లేదని
ఇంటి ముంగటి లేతమొక్కకు
అట్టముక్క యాళ్లాడగట్టిన.
సైగ చేస్తానో.. మాపుడువేలు సాగదీస్తానో
తెల్వాడుగని ప్రశ్నాపత్రం లీకైన ముచ్చట
పసిగడుతానికి గడియ సుత పట్టదు.
వడలిన కాడల మొఖాలతే
దుక్కం సముద్రమై పొంగుతది.
యిప్పుడు దీనేక్కడ దాయగలను?

3. ఖాయిను పడ్డోల్లందరు
కాటికి బోదమని తయారైతాండ్ల.
నేనోక్కన్నుండి ఇక్కడెంజేయను వోంటరిగ.
ఎహా.. ఊకో బిడ్డా..
ఆడ ఎట్లున్నదో జూశి కారటు రాత్తం.
ఇగో.. గీ శారెడు నూకలు
నీ కోసమే ఓరకబెట్టినం.
మతలబు అందేదన్న
వుడుకబెట్టుకుని తిను.
మొగులూశి పడ్డట్టు

ఈ వారం కవిత్వం

ఎగేసుకుంట ఎన్నమర్లనే బాటపట్టకు.
తోప్పదప్పి కాటు గల్వాకుంట బత్సు.
మాటదప్పవ కదా..

4. మాటమీద నిలబడుడు
ఎంత కష్టమో వాళ్ళకేందెల్ను.
యాల్లపొద్దుగాల
మూటములై సదురుకుని
ఎవల సక్కిన వాళ్ళబోయిన్న.
వాళ్ళదేంబోయింది.
ఇచ్చిన మాటకోసం గీన్నే పడి ఏడ్చాన.
లంకంత కొంపల బిక్కుబిక్కుమనుకుంట
ఒక్కలే బత్సులంటే ఎట్లుంటదో..
ఎర్పలేనోళ్ల ఎష్టైనా జెప్పరు.
ఏళ్ల మాటిని ఈన్నే పుండుడు
ఎంత బుద్దితక్కువ పని.
పోయినోళ్ల జాడపత్తలేదు.
సన్న పురాగ మర్చిపోయినట్టున్నరు.

5. యిప్పుడు ఇంక నూకలెన్నున్నయో
లెక్కబెట్టుకోవాలె. ఒకటి.. రెండు.. మూ..
ఎప్పుడొచ్చి కూసున్నదో సముద్రం.
పాలనురుగు మూతితో
నా పాదాల్ని నాకుతాంది.
ఎంత ముద్దుగున్నదో బుజ్జి బుజ్జిగ.
కాళ్లల్ల కాళ్లల్లనే మెదులుతాంది.
మీదిమీదికొత్తాంది.
పెయ్యంత పునికి దూరం
జరిగినట్టే జరిగి అమాంతం దునుకుతాంది.
ఎంత పాయిరం దీనికి నేనంటే!
ఇసుకలో తడిపాదముద్రలు.
నావెంటే తను. ఆనవాళ్లను చెరుపుకుంటూ..

- బండారి రాజ్ కుమార్, 9959914956

‘క్కావైక్కకురాలిని..!’

కష్ట రెప్పులార్పిన ప్రతిసారి..
వెలుగు చీకట్ల మిలమిలలు
వెక్కిరిస్తున్నాయి..
చేతులు చాచిన ప్రతిసారి..
చేరలేని తీరాన్న
దూరం వెలివేస్తోంది..
పాదం కదిపిన ప్రతిసారి..
పచ్చిక లతిక స్పర్శ ఆర్తిగా విలపిస్తోంది..
చెక్కిలిపై జలజల జారుతున్న

కన్నీటి చారికలన్నీ ఇంద్రచాపంలా
అగుపిస్తుంటే..
విడిచే ప్రతి భావం ఒంటరితనాన్ని
పరిహసిస్తున్నట్టనిపిస్తోంది..

నా ప్రతికదలికలో
నీ ప్రతి స్పుందన ప్రస్నటంగా
కనిపిస్తుంటే..
నీకోసం తృప్తిత తప్త హృదయురాలినై..
ఒక ఉదయం
ఒక అస్తమయం నడుమ
క్కావైక్కకురాలినై పరిభ్రమిస్తున్నా..!

- సుజాత.పి.వి.ఎల్., 7780153709

పరవశింపజేనే మనసు పాట

సందడి చేసే లేత వయసు సమీపించగానే మనసు కూడా కొత్త నడకలు నేర్చుకుంటుంది. వింత వింత గారడీలు చేస్తుంది. మనల్ని అదుపులో ఉండనీకుండా పరుగులు తీయస్తుంది. మనతో ఎప్పుడు ఎలాంటి పనులు చేయస్తుందో మనకే తెలియదు. మనసుకు

హాధ్య దాటవద్దని మనసారా మనవి చేస్తూ సురేంద్రకృష్ణ ఒక పాట రాశాడు. 'మౌస్ట్ ఎలిజిబుల్ బ్యాచిలర్' (2021) సినిమా కోసం రాసిన పాట ఇది.

ప్రేమికుడు తన మనసుకు చేస్తున్న మనవి ఈ పాట. మనసును మనసారా బలిమాలాడట ప్రేమికుడు. ఏమని? ఆమె వలలో పడవద్దని. అయితే మనసు వయసు కంచె ఎప్పుడో దాటింది. కాబట్టి - ఆ ప్రియుడు తన గోడును విన్నవించుకున్నా, పిలిచానా, ఎంత అరచినా ఆ మనసు వినకుండా ఆమె వెంటే పరుగులు తీసింది. అందుకే - తన మాటను అలుసుగా తీసుకున్న మనసుకు ప్రియుడు చెబుతున్నాడిలా - 'నేనెవరో తెలుసా? నన్నెందుకు లెక్కచేయట్టేదు. నాతోనే ఉంటావు. నన్నె నడిపిస్తావు. నన్నాడిపిస్తావు. అలాంటిది నా మాట వినవా?' అంటూ తన గోడును వినని మనసును ఈచిధంగా ప్రశ్నిస్తాడు.

అయితే ఆమె వైపు వెళతావెందుకు? ఆమెలోని గమ్మతేంటి అని అతను ప్రశ్నిస్తే, గమ్మత్తును మించిన మత్తేదో ఆమెలో ఉండని మనసు సమాధానమిచ్చిందట. ఆమె కన్నా అందాలు ఎన్నో ఉన్నాయని అతను చెబితే, అందానికే ఆమె ఆకాశంలాంటిదని మనసు చెప్పిందట. అప్పుడతను నువ్వే నా మాట వినడం లేదు. వినకుండా ఆమె వెంటే వెళతున్నావు. ఇక ఆమె నీ మాట వింటుండా? ఆశ ఎందుకు? అని అంటాడా ప్రియుడు.

అయితే ఆమె వెంటే ఎందుకు వెళతావని మనసుకు చెప్పిన ప్రియుడి మాటల్లో అతనికి ఆమెపై అంతులేని ప్రేమ

కనబడుతున్నదని స్పష్టంగానే తెలిసిపోతుంది. అందుకే తెలివి తేటలన్నీ నా సొంతమనుకుని ప్రపంచమంతటా తిరిగాను. కాని ఆమె ఎదురుగా నిలబడి ఉన్నప్పుడు నా పేరు నేనే మరిచిపోయాను. ఇది ఆమె మహిమే.

ప్రేమ వల్ల కలిగిన మైకమే అని చెబుతున్నాడు. ఆమె మాటలే వింటూ వైపు మరచిపోయాయి, మతిపోయాయి నిలిచిపోయాను. దానికి బిధులెక్కడుండంటూ అంతటా వెతికాను. ఈ పరవశానికి ఆమెనే కారణం. అందుకే మనసా! తనతో ఉండే ఒక్కొక్క నిమిషాన మళ్ళీ మళ్ళీ కొత్తగా పుడతావా? అని మనసుకు మనసారా విన్నపం చేసుకుంటున్నాడు ప్రేమికుడు.

అంటే - ప్రేమికుడి మనసులో ఆమెపై ఉన్నప్రేమే ఆమె వైపు వెళ్ళవద్దని అతని నోటి వెంట పై పై మాటలుగా వచ్చాయి. వెళ్ళవద్దనే మాటల వెనుక ఆమె లేనిదే ఉండలేననే విషయమూ వ్యక్తమవుతోంది. అయితే ఆ విషయం రెండవ చరణంలో చాలా బాగా స్పష్టమవుతోంది. ఒక మనసు ఇంకో మనసును కోరుకున్నప్పుడు మరియు చేరుతున్నప్పుడు ప్రతి ప్రేమికుడు తన మనసుకు తాను మనవి చేసుకునే విషయాలేమిటో ఈ పాట చెబుతుంది. తను కోరుకున్న మనసును చేరుకున్నప్పుడు కలిగిన సంతోషం ఎలా ఉంటుందో కూడా ఈ పాట వివరిస్తుంది.

పాట:-

మనసా మనసా మనసారా బతిమాల
తన పలలో పడబోకే మనసా

పిలిచా అరిచా అయినా నువ్వ వినకుండ
తన వైపు వెళతావ మనసా
నా మాట అలుసా నేనెవరో తెలుసా
నాతోనే ఉంటావు నన్నే నడిపిస్తావు
నన్నాడిపిస్తావే మనసా!

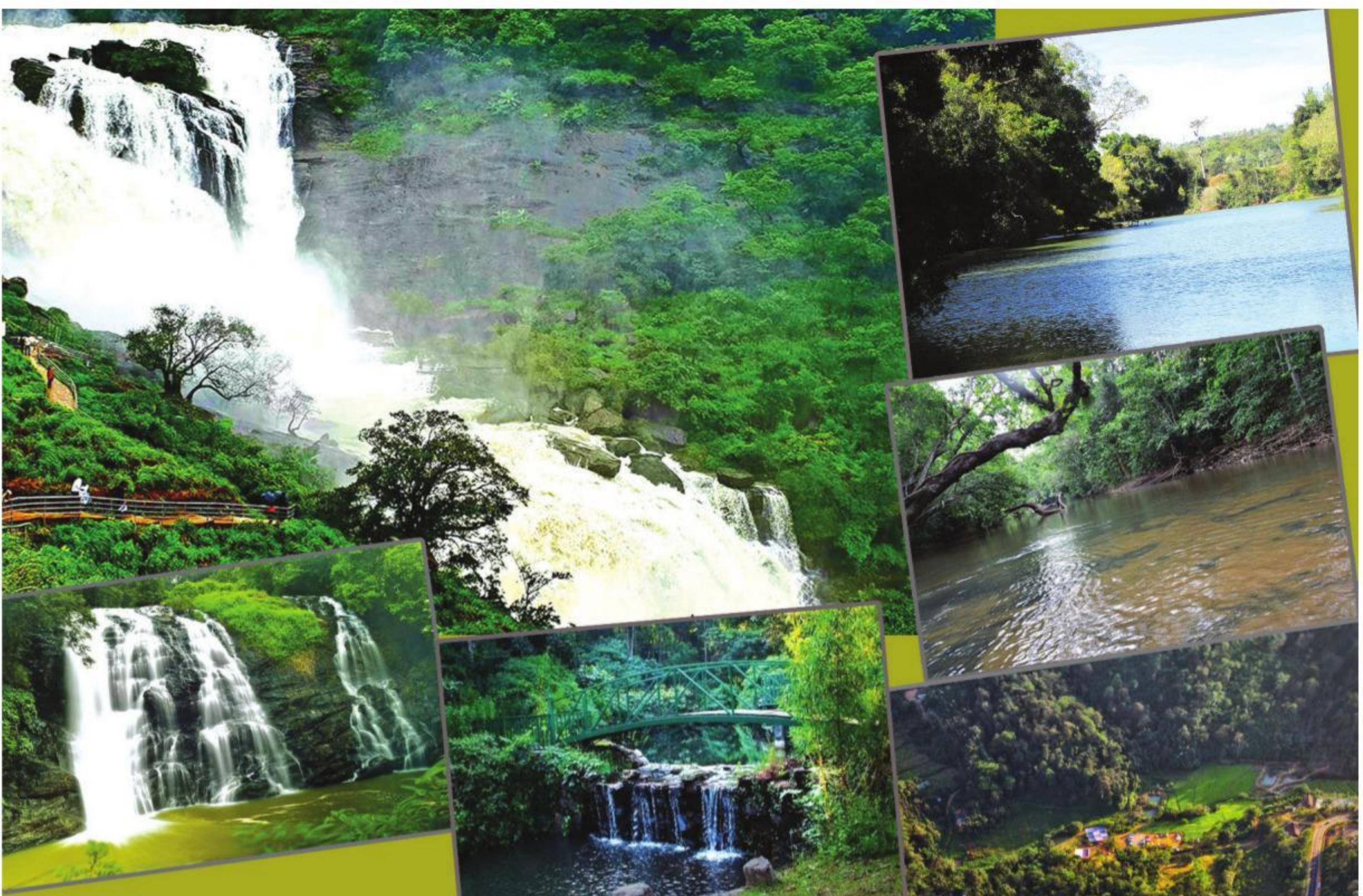

ఏముంది తనలోన గమ్మత్తు అంటే
అది దాటి మత్తేదో ఉండంటు అంటూ
తన కన్నా అందాలు ఉన్నాయి అంటే
అందానికే తాను ఆకాశమంటూ
నువ్వే నా మాట..హే..నువ్వే నా మాట
వినకుంటే మనసా
తానే నీ మాట వింటుండా ఆశ...

తెలివంత నా సొంతమనుకుంటు తిరిగా
తన ముందు నుంచుంటే నా పేరు మరిచా
ఆ మాటలే వింటూ మతిపోయి నిలిచా
బిధులెక్కడుండంటు ప్రతి చోట వెతికా
తనతో ఉండే..హే..తనతో ఉండే ఒక్కొక్క
నిమిషం

మరలా మరలా పుడతావా మనసా!
- తిరునగరి శరత్ చంద్ర
6309873682

భారతదేశ స్థలాండ్...

కర్నాటక రాష్ట్రంలోని కూగ్ ప్రాంతాన్ని భారతదేశ స్థలాండ్ అంటారు. ఈ ప్రాంతంలో కాలాలతో సంబంధం లేకుండా ఎల్లపూడూ ఉష్ణగ్రతలు 20 - 25 డిగ్రీల మధ్యనే నమోదవుతుంటాయి. ఇక్కడ కాఫీ తోటలకు బాగా ప్రసిద్ధి చెందినవి.. అంతేకాదు కావేల నది జన్మస్థానం ఈ ప్రాంతంలోనే.. హైన నీలి ఆకాశం.. భూమి మీద ఎటు చూసినా పచ్చదనంతో కనుల విందుగా ఉంటుంది ఇక్కడి ప్రకృతి... అంతేనా జలపాతాలు.. పారే సెలయేర్లు.. ఎంత సమయం గడిపినా తనిఖితీరని ప్రకృతి శోభ ఈ ప్రాంతం సొంతం...

